

KrFs landsmøte 2019

26. - 28. april
Clarion Hotel Air
Stavanger

Resolusjons- forslag

VI FAMILIEN

Sammen for et varmere samfunn

Resolusjonskomiteen har bestått av følgende medlemmer:

- Erik Lunde (leder)
- Anne Kristin Bruns (Rogaland)
- Widar Skogan (Troms)
- Ingunn Ulfsten (Akershus)
- Karin Bjørkhaug (Trøndelag)
- Steinar Reiten, stortingsgruppens representant
- Vegard Heldal, KrFUs representant
- Kari Anne Karlsen, KrF Kvinnens representant

Resolusjonskomiteens innstilling

Resolusjonskomiteen legger frem 14 korte resolusjoner for landsmøtet. Av disse er 13 bearbeidet, mens én er foreslått behandlet i sin helhet slik den er foreslått fra forslagsstiller. Komiteen innstiller på at landsmøtet behandler et utvalg av disse resolusjonene, men legger ikke frem noen prioritering.

Siden komiteen forslår korte tekster med avgrensede tema, mener komiteen det er rom for å behandle noen flere resolusjoner enn det landsmøtet tidligere har behandlet.

De 14 resolusjonene komiteen foreslår er sortert etter tema. Det er lagt opp til at landsmøtet kan velge å debattere resolusjoner under samme tema samtidig dersom man finner det hensiktsmessig.

De bearbeidede resolusjonene er nummerert med bokstaver fra A-N.

De opprinnelige forslagene er nummerert med tall fra 1-50.

Landsmøtet kan naturligvis også velge å behandle ett eller flere av de innsendte forslagene som ikke er bearbeidet av komiteen.

Vi vil takke delegasjonene for mange gode resolusjonsforslag og ønske delegatene lykke til med behandlingen.

På vegne av resolusjonskomiteen

Erik Lunde

Oversikt over resolusjonsforslag til KrFs landsmøte 2019:

Nummer	Forslagsstiller	Tittel
A	Resolusjonskomiteen	Krafttak mot plast
B	Resolusjonskomiteen	Bygg ut 3 gigawatt fra havvind innen 2030
C	Resolusjonskomiteen	Olje- og gassnasjonen må omstilles
D	Resolusjonskomiteen	Regjeringen må ta flom- og rasutfordringene på alvor
E	Resolusjonskomiteen	KrF krever flere redningshelikopter i Nord
F	Resolusjonskomiteen	KrF krever avklaring om ressursrenteskatt for marine næringer
G	Resolusjonskomiteen	Gi alle barn rett til å gå på skole
H	Resolusjonskomiteen	Barselomsorgen må styrkes, ikke svekkes
I	Resolusjonskomiteen	Valgfrihet for barnefamiliene
J	Resolusjonskomiteen	Fritidskortet må leveres med penger
K	Resolusjonskomiteen	Kvinner og menn må sikres like gode helsetjenester
L	Resolusjonskomiteen	Stopp uansvarlige kredittselskap!
M	Resolusjonskomiteen	Reklame og skjønnhetstyranni
N	Resolusjonskomiteen	Regjeringen må vise handlekraft i kampen mot gendercide
1	Agder	Importen av emballasje må kuttast
2	Agder	Jernbane som klimatiltak
3	Rogaland	Flytt vindkraft til havs
4	KrFU	Regjeringen må følge opp klimamålene i Granavollen-plattformen
5	Hordaland og sogn og Fjordane	KrF seier ja til å bevare urørt natur
6	Agder	Få opp tempoet i regionreformen
7	Troms og Finnmark	Regjeringen må levere på oppgaver og flytte makt til de nye regionene
8	Troms og Finnmark	Styrk mobil- og bredbåndsdekningen i distriktsnorge

9	Troms og Finnmark	KrF krever redningshelikopter i Troms
10	Nordland	Ny sjøredningsbase i Troms
11	Innlandet	Pelsdyrnæringen må få en anstendig erstatning
12	Sogn og fjordane	KrF krev leveringsplikt på breidband
13	Hordaland	Anlegg for Karbon-fangst og lagring vert lokalisert til Nye Øygarden kommune
14	Troms og Finnmark	KrF krever likt tilskudd til elevboliger og studentboliger
15	Rogaland	Regjeringen må ta flom- og rasutfordringene på alvor
16	Rogaland	Bompenger har utspilt sin rolle som brukerfinansiering
17	Trøndelag	En sikker og effektiv jernbane
18	Rogaland	Gi familiene den valgfriheten de fortjener
19	Vestfold og Telemark	Fedre må få individuell opptjeningsrett til pappaperm
20	Nordland	Større valgfrihet for foreldrene
21	Troms og Finnmark	Kysten må tjene på sjømatvekst
22	Troms og Finnmark	KrF krever økt satsing på viktige sjømatveier i nord
23	Møre og Romsdal	KrF krever avklaring om ressursrenteskatt for marine næringer
24	Nordland	Nei til ressursrenteskatt i fiskeriene og havbruksnæringa
25	Trøndelag	Kreditt for framtiden
26	Trøndelag	Søtten til tannregulering må ikke svekkes
27	Møre og Romsdal	Voksenrett til vgs for flyktninger etter introduksjonsprogrammet
28	KrFU	alle barn har rett til skole
29	Stortingsgruppa	Dugnad mot ensomhet
30	KrFU	Koordinator for foreldre som venter barn med spesielle behov

31	KrFU	Krav til fritidskort
32	KrFU	utvid ordningen med gratis prevensjon
33	KrFU	KrF sier nei til atomvåpen
34	Innlandet	KrF ønsker en flyktningepolitikk i tråd med FNs anbefalinger
35	Nordland KrF	Stabilt styre viktig for utvikling
36	Hordaland	Staten må ta en større del av regningen for skinnegående kollektiv!
37	Akershus KrF	Nei til hjemmelekser, ja til valgfrihet og fritid!
38	Sogn og fjordane	stemmerett for 16- åringar ved lokalval
39	KrF Kvinner	Regjeringen må vise handlekraft i kampen mot Gendercide!
40	KrF Kvinner	Nei til ulovlig reklame og skjønnhetstyranni mot barn og unge
41	KrF Kvinner	KrF er partiet for de som trenger politikk mest - også i regjering
42	KrF Kvinner	tenåringer trenger foreldre som bryr seg
43	KrF Kvinner	KrF vil kjempe for dei yngste
44	KrF Kvinner	Kvinner og menn skal sikres like gode helsetjenester
45	KrF Kvinner	lik lønn for likt arbeid - handling må til
46	KrF Kvinner	alder ingen hindring!
47	Viken KrF	KrF krever styrket barselomsorg
48	Akershus KrF	Oljefondet
49	Innlandet KrF	Start utfasinga av olje og gass nå!
50	Akershus KrF	transport
51	Stortingsgruppa	Valgfrihet og tillit til familiene i spørsmålet om tredeling av foreldrepermisjon
52	Seniorforum	Forny seniorpolitikken!

**Resolusjons-
komiteens
bearbeidede
forslag**

1 Tema 1: Klima og miljø

2

3 Resolusjon nummer: A

4 Forslagsstiller: resolusjonskomiteen

5 Bygger på forslag: 1 fra Agder KrF

6

7 **Krafttak mot plast**

8 Hvert år havner over åtte millioner tonn plast i havet. Hvis vi ikke stanser forsøplingen, vil
9 det i 2050 være mer plast enn fisk i havet. KrF vil ha et krafttak mot forsøpling fra plast.

10

11 KrF vil:

- 12 • Raskt følge opp EUs kommende direktiv om å redusere miljøkonsekvensene av
13 engangsartikler av plast og fiskeutstyr.
- 14 • Forby unødvendig engangsplast i Norge og de produktene som er mest skadelige, slik
15 som q-tips, engangsbestikk, multipacks, take away-emballasje og småemballasje.
- 16 • Innføre en høy avgift på isopor og i enkelte tilfeller forby bruken.
- 17 • Utarbeide enn forskrift som begrenser volum av emballasje, og forby bruk av
18 emballasje som ikke lar seg resirkulere.
- 19 • Vurdere pant på flere typer emballasje.
- 20 • Innføre en fossil materialavgift for plast, og endre grunnavgiften på
21 drikkevareemballasje til en miljødifferensiertavgift på ny fossil materialbruk.
- 22 • Etablere en strategi mot marin forsøpling i Norge som omfatter hele plastens levetid,
23 fra produksjon til avfallshåndtering - og hele veien til den eventuelt må ryddes opp
24 som søppel i naturen.
- 25 • At alle produsenter av plast innen 2022 pålegges å måtte ta ansvar for plasten
26 gjennom hele dens livsløp - fra produksjon til avfallshåndtering. Ansvar skal også
27 gjelde ved import og eksport av plast. Dette kalles produsentansvar.
- 28 • Arbeide for at det kommer på plass en ny bindende internasjonal avtale som
29 forplikter alle land til å stanse forsøplingen av havet.
- 30 • Arbeide for å etablere verdikjeder som gjør det lønnsomt å etablere
31 storskalaløsninger for innsamling av marint plastavfall.

32

Resolusjon nummer: B

1 Forslagsstiller: resolusjonskomiteen

2 Bygger på forslag: 3 fra Rogaland KrF og 5 fra Hordaland og Sogn og Fjordane KrF

3

4 **Bygg ut 3 gigawatt fra havvind innen 2030**

5 Fornybar energi er nøkkelen til bærekraftig vekst og nullutslipp på de fleste sektorer.

6 Verdens behov for energi øker, blant annet for å løfte mennesker ut av fattigdom. Norge har
7 rikelige uutnyttede fornybare energiresurser, både i form av vindkraft på land og til havs,
8 biomasse og solenergi, og må skal være en betydelig leverandør av energi også etter
9 oljealderen.

10 All energiproduksjon har konsekvenser for miljøet, men i ulik grad. Det er viktig at vi velger
11 de gode fornybarprosjektene, og så langt det er mulig unngår tap av naturmangfold. KrF vil
12 peke på det gode forutsetningene Norge har for å produsere ren energi fra havområdene.

13 Norge må særlig ta et lederskap innen utviklingen og utbygging av flytende havvind. I tillegg
14 til å bidra til fornybar energi til det grønne skiftet, vil dette kunne åpne et nytt stort marked
15 for norsk næringsliv. Norge sitter med unik kompetanse på offshore-teknologi og kan levere
16 tjenester og produkter til havvindprosjekter over hele verden.

17 KrF vil:

- 18 • Følge opp stortingsvedtaket fra 2016 om å «sørge for en støtteordning til realisering
19 av demonstrasjonsprosjekt for flytende havvind».
- 20 • Åpne nye områder for havvind-parker innen rammen av havvind-lova.
- 21 • Sette en ambisjon om 3 GW fra havvind i Norge innen 2030.
- 22 • Sikre gode rammebetingelser for bruk av havvind som strømforsyning på
23 oljeplattformer.

24

Resolusjon nummer: C

1 Forslagsstiller: Resolusjonskomiteen

2 Bygger på forslag: 4 fra KrFU

3

4 **Olje- og gassnasjonen må omstilles**

5 Olje- og gassnæringen vil være viktig for Norge i mange tiår fremover, men for nå
6 målsettingene i Paris-avtalen må vi gjennom et grønt skifte for å sikre en mer miljøvennlig og
7 bærekraftig verdiskaping. Samtidig er det forbundet betydelig økonomisk og finansiell risiko
8 med å lene seg for mye på fossil energiproduksjon. Norge trenger flere økonomiske ben å stå
9 på for å sikre fremtidens velferd og arbeidsplasser. Arbeidet med å omstille Norge fra å være
10 en olje- og gassnasjon til å bli en fornybarnasjon må intensiveres.

11 KrF vil:

- 12 ● Sikre varig vern av havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen, Senja, Jan Mayen,
13 Mørebankene og kystnære områder i Skagerrak.
- 14 ● Stille krav om at det utarbeides sensitivetsanalyser av etterspørsel og karbonpris i
15 forbindelse med planer for utbygging og drift av eventuelle nye felt.
- 16 ● Gjennomgå petroleumsskattereglene ut fra hensynet til klima og klimarisiko og
17 vurdere endringer ut fra dette.
- 18 ● Stille krav til oljeselskapene i lete- og utvinningstillatelser at maritim aktivitet (ulike
19 typer offshoreskip) skal skje med null- eller lavutslipp
- 20 ● Stille krav om at nye utbygginger skal elektrifiseres helt eller delvis med offshore
21 fornybar produksjon eller kraft fra land.
- 22 ● Styrke arbeidet med energieffektivisering og utfasing av fossile energikilder i alle
23 sektorer.
- 24 ● Øke overføringene til det statlige investerings-selskapet Nysnø for å sikre lønnsomme
25 investeringer i ny klimavennlig teknologi.

26

Tema 2: Distrikt, samferdsel og næring

1 Resolusjon nummer: D

2 Forslagsstiller: resolusjonskomiteen

3 Bygger på forslag nr 15 fra Rogaland KrF

4

5 **Regjeringen må ta flom- og rasutfordringene på alvor**

6 Klimaendringene skjer nå og som samfunn må vi tilpasse oss den nye situasjonen vi lever i.

7 Her i Norge vil det si at vi må tilpasse oss utfordringene et klima med varmere, våtere og

8 villere vær bringer med seg. Det er helt nødvendig å intensivere arbeidet med både ras- og

9 flomsikring. Dette handler både om å gi større trygghet og behovet for sikring av

10 næringsinteressene i distriktene.

11 • KrF vil øke bevilgningene til NVE, slik at nødvendige tiltak over hele
12 landet kan gjennomføres så raskt som mulig.

13 • KrF vil arbeide for at en helhetlig, nasjonal skredsikringsplan der alle veistrekninger
14 med høy eller middels faregrad blir sikret i løpet av den neste rulleringsperioden for
15 Nasjonal transportplan

16

Resolusjon nummer: E

1 Forslagsstiller: resolusjonskomiteen

2 Bygger på forslag nr 8 fra Troms og Finnmark KrF

3

4 KrF krever flere redningshelikopter i Nord

5 Kysten av Norge har en rimelig god dekning av redningshelikoptre, med unntak av området
6 mellom Bodø – Banak i Nord-Norge. Her er det for dårlig kapasitet og for lang responstid.

7 I dag er det store utfordringer når det gjelder marine og maritime operasjoner. Spesielt
8 kysten utenfor Troms har i dag svært dårlig helikopterdekning med redningskapasitet. I
9 tillegg er Troms landets mest skredutsatte fylke med flest omkomne i snøskred.

10 Cruisetrafikken i nord er sterkt økende med over 1200 cruiseanløp i Tromsø i 2017. En
11 skipsulykke med flere tusen passasjerer vil ha et stort behov for helikopterstøtte.

12 Den nordligste RITS gruppen (rednings-innsats-gruppe til sjøs) ligger i Tromsø, og det tar ca.
13 1,5 time før enten Banak- eller Bodø avdelingen vil kunne lande i Tromsø for å hente dem og
14 fly dem ut til en båt i brann.

15 Styrking av redningshelikoptertjenesten i nord er viktig da det er veldig få alternative
16 redningstjenester ved driftsavbrudd på en base. I tillegg er det for langt mellom Bodø og
17 Banak til at disse to basene kan ha en god samhandling. Havområdene mot vest og
18 nord/vest for Tromsø er de områdene med dårligst redningshelikopterdekning i landet.

19 Nedbyggingen av forsvarrets helikopterbase på Bardufoss har svekket beredskapen i nord og
20 gjør det enda mer påkrevd med rask etablering av en ny redningshelikopterbase i Troms.

21 KrF krever derfor at det snarest opprettes en ny redningsbase med redningshelikopter i
22 Troms.

Resolusjon nummer: F

1 Forslagsstiller: resolusjonskomiteen

2 Bygger på forslag nr 23 fra Møre og Romsdal KrF

3

4 **KrF krever avklaring om ressursrenteskatt for marine næringer**

5 Norsk fiskerinæring er rammet inn av lover som sikrer at de verdiene som blir skapt, kommer
6 kystsamfunnene til gode og bidrar til sysselsetting og bosetting i distrikts-Norge. KrFs
7 landsmøte går derfor imot at det blir innført ressursrentebeskatning i fiskeriene. Et slikt nytt
8 skatteregime vil innebære en omfattende omfordeling av økonomiske ressurser som vil
9 svekke sårbare kystsamfunn og bidra til sentralisering.

10 Våren 2019 legger regjeringen fram en stortingsmelding basert på Eidesen-utvalgets NOU-
11 rapport. KrF ser positivt på at det gjennomføres forenklinger og forbedringer av
12 kvotesystemet i samsvar med formuleringene i Granavolden-plattformen, men vil samtidig
13 signalisere klar motstand mot å innføre ressursrentebeskatning i fiskeriene.

14 KrF programfestet et prinsipp om at vertskommunene for havbruksnæringen skal få en
15 direkte del av verdiskapingen fra eget areal, eksisterende og framtidig. Med dette som
16 forutsetning inngikk KrF, sammen med Arbeiderpartiet, et forlik med de daværende tre
17 regjeringspartiene våren 2018 om å nedsette et partssammensatt utvalg som skal utrede
18 ulike former for beskatning av havbruksnæringen.

19 Landsmøtet ber om at KrFs stortingsgruppe tar endelig stilling hvordan et nytt skatteregime
20 for havbruksnæringen skal innrettes når denne NOU-rapporten fra det partsammensatte
21 utvalget foreligger, og forventer at KrF i regjering arbeider for at dette tilrettelegges slik at
22 en vesentlig del av økte skatteinntekter tilfaller vertskommunene.

Tema 3: Familie og oppvekst

1 Resolusjon nummer: G

2 Forslagsstiller: Møre og Romsdal KrF (resolusjon 27)

3

4 Voksenrett til videregående skole for flyktninger etter introduksjonsprogrammet

5 Mange flyktninger som er ferdig med introduksjonsprogrammet sliter med å komme seg i
6 arbeid eller få muligheter for utdanning på grunn av mangel på nødvendig kompetanse. De
7 fleste flyktningene som kommer til Norge, kommer i voksen alder og er gjerne mellom 25 og
8 40 år.

9 De aller fleste ønsker å komme seg i arbeid for å bidra til det norske velferdssystemet, men
10 det norske arbeidslivet krever i dag faglige ferdigheter som kan gjøre dette vanskelig for en
11 god del av våre nye landsmenn.

12 Det er mange som ikke får plass i den norske videregående skolen på grunn av
13 ungdomsretten. En stor del av flyktningene ønsker seg nettopp et yrkesfaglig studium på
14 videregående nivå, men får dessverre ikke studieplass.

15 KrFs landsmøte ønsker at det legges til rette for at også denne gruppen får rett til skoleplass,
16 slik at de får økt mulighetene til å delta i det norske arbeidslivet.

17

Resolusjon nummer: H

1 Forslagsstiller: resolusjonskomiteen

2 Bygger på forslag nr. 47 fra Viken KrF

3

4 **Barselomsorgen må styrkes, ikke svekkes**

5 God informasjon og oppfølging i svangerskapet og den første tiden etter fødsel er
6 avgjørende for å gi familiene et godt utgangspunkt for den nye tilværelsen. Derfor må
7 barselomsorgen styrkes, blant annet ved å sikre flere jordmødre og leger.

8 KrF vil:

- 9
- 10 • ha en helhetlig nettbasert løsning som inneholder helsekort for gravide, helsefaglige
11 råd, mulige hjelpetiltak og kontaktmulighet med fødeavdeling.
 - 12 • opprette et nasjonalt kompetansesenter for fødsel- og barselomsorg, blant annet
13 med hensikt å forebygge fødselsskader.
 - 14 • Styrke arbeidet for å forebygge fødselsdepresjon
 - 15 • at alle kvinner skal få tilbud om en oppfølgingsamtale med jordmor eller fødselslege
16 3 uker etter en fødsel.
 - 17 • at en del av barselomsorgen skal være tilbud om én time hos fysioterapeut, for å
18 sjekke bekken/ magemuskulaturen eller andre fysiske utfordringer etter
19 svangerskap/fødsel.
 - 20 • at organiserte barselgrupper med helsepersonell til stede bør være en del av
21 oppfølgingen ved helsestasjonen det første året.

Resolusjon nummer: I

1 Forslagsstiller: resolusjonskomiteen

2 Bygger på forslag: 18 fra Rogaland KrF, 20 fra Nordland KrF og 51 fra Stortingsgruppen

3

4 **Komiteen innstiller ikke på en løsning, men ber landsmøtet velge et av**
5 **alternativene.**

6 Dersom landsmøtet ønsker å gå for en løsning med fortsatt kvoter, men uten utvidelse av
7 permisjonen er alternativ 3 tilpasset slik at det kan gjennomføres en separat votering om
8 antallet uker.

9

10 Alternativ 1:

11 **Valgfrihet for barnefamiliene!**

12 Barn er forskjellige og familier er forskjellige. Derfor ønsker KrF at familiene i størst mulig
13 grad skal få ta sine egne valg. Foreldrepermisjonsordningen bør ikke være et unntak. En god
14 familiepolitikk gir familiene mest mulig tillit i spørsmål som angår dem. KrF vil derfor kjempe
15 for en foreldrepermisjon som gir familiene full valgfrihet til å selv bestemme ut fra egne
16 ønsker og behov.

17 KrF vil reservere tre uker før fødsel og seks uker etter fødsel for mor. Resterende uker
18 foreldrepermisjon vil KrF at foreldene selv skal fordele mellom seg.

19

20 Alternativ 2:

21 **Valgfrihet for barnefamiliene!**

22 Barn er forskjellige og familier er forskjellige. Derfor ønsker KrF at familiene i størst mulig
23 grad skal få ta sine egne valg. Foreldrepermisjonsordningen bør ikke være et unntak. En god
24 familiepolitikk gir familiene mest mulig tillit i spørsmål som angår dem. I tillegg til rammene
25 som gis i permisjonsordningene setter også kultur og forventninger hos blant andre
26 arbeidsgiver rammer for hvordan familiene opplever sine valgmuligheter. KrF mener derfor
27 at fedrekvoten bør fjernes på sikt.

28 KrF vil på sikt reservere tre uker før fødsel og seks uker etter fødsel for mor. Resterende uker
29 foreldrepermisjon vil KrF at foreldene selv skal fordele mellom seg.

30

1 Alternativ 3:

2 **Valgfrihet for barnefamiliene!**

3 Barn er forskjellige og familier er forskjellige. Derfor ønsker KrF at familiene i størst mulig
4 grad skal få ta sine egne valg. I tillegg til rammene som gis i permisjonsordningene setter
5 også kultur og forventninger hos blant andre arbeidsgiver rammer for hvordan familiene
6 opplever sine valgmuligheter.

7 For barna er det viktig med en nær tilknytning til begge foreldrene. Det er også viktig for
8 både barn og foreldre å erfare at begge foreldrene kan ha hovedomsorg for barna i det
9 daglige. Erfaringsvis er dette med på å etablere et mønster der begge foreldrene har ansvar
10 for barneoppdragelse og omsorg også senere i livet.

11 KrF vil reservere 10 uker til mor og 10 uker til far. Resterende uker foreldrepermisjon vil KrF
12 at foreldrene selv skal fordele mellom seg.

13

14 Alternativ 4

15 **Valgfrihet for barnefamiliene!**

16 Barn er forskjellige og familier er forskjellige. Derfor ønsker KrF at familiene i størst mulig
17 grad skal få ta sine egne valg. I tillegg til rammene som gis i permisjonsordningene setter
18 også kultur og forventninger hos blant andre arbeidsgiver rammer for hvordan familiene
19 opplever sine valgmuligheter.

20 For barna er det viktig med en nær tilknytning til begge foreldrene. Det er også viktig for
21 både barn og foreldre å erfare at begge foreldrene kan ha hovedomsorg for barna i det
22 daglige. Erfaringsvis er dette med på å etablere et mønster der begge foreldrene har ansvar
23 for barneoppdragelse og omsorg også senere i livet.

24 KrF ønsker ikke å svekke pappapermisjonsordningen. Likevel må det bli gitt større fleksibilitet
25 for foreldre til å fordele permisjonen.

26 Kristelig Folkeparti vil utvide permisjonen med 4 uker til 53 uker ved 100% lønn og med 5
27 uker til 64 uker ved 80 prosent lønn. Økningen legges til fellesdelen, mens pappakvoten på
28 henholdsvis 14 og 19 uker beholdes som i dag.

Resolusjon nummer: J

1 Forslagsstiller: resolusjonskomiteen

2 Bygger på forslag: 31 fra KrFU

3

4 **Fritidskortet må leveres med penger!**

5 Fritidsaktiviteter er en av de aller viktigste arenaene for inkludering, vennskap og fellesskap
6 for barn og unge. Ingen skal være ekskludert fra dette fellesskapet på grunn av foreldrenes
7 økonomi. KrF har fått gjennomslag i regjeringsforhandlingene for et fritidskort til barn og
8 unge.

9 KrFs landsmøte stiller følgende krav til fritidskortet:

- 10 • Kortet skal brukes til deltakelse i faste, organiserte aktiviteter som gir mulighet til
11 tilhørighet over tid. Eksempel er kontingent og deltakeravgifter til
12 medlemsorganisasjoner.
- 13 • Kortet må kunne brukes på alle typer fritidsaktiviteter, ikke bare et lite utvalg
- 14 • Kortet må komme med minimum 2000 kroner
- 15 • Kommuner og fylkeskommuner må kunne fylle på kortet. Det bør også være mulig å
16 differensiere slik at kommunen kan øke summen mer til barn i de familiene med
17 dårligst økonomi eller som er i spesielt sårbare situasjoner
- 18 • Det må være enkelt og byråkratisk å bruke kortet. Det må ikke forutsette at man har
19 foreldre med gode norskkunnskaper. Skolene bør informere om kortet.

20

Tema 4: forbruker og helse

1 Resolusjon nummer: K

2 Forslagsstiller: resolusjonskomiteen

3 Bygger på forslag 44 fra KrFKvinner

4

5 **Kvinner og menn må sikres like gode helsetjenester**

6 Granavoll-erklæringa fastsetter at det er et offentlig ansvar å sikre gode helse- og
7 omsorgstjenester til alle. KrF forventer derfor at Solberg-regjeringa fokuserer mer på
8 kvinnehelse, slik at kvinner og menn i praksis får like gode helsetjenester.

9

10 KrF vil:

- 11 • at alle helseprofesjonsutdanninger gir kunnskap om kvinnehelse og forståelse av
- 12 kjønnsforskjeller
- 13 • at det satses mer på forskning på kvinnehelse
- 14 • at *Kvinnehelseportalen.no* sikres finansiering og blir en motvekt til bloggere og andre
- 15 som opptrer som helseguruer på nettet

16 Kunnskapen om at kvinner og menn har ulike helseplager, men også ulike symptomer på lik
17 sykdom og forskjellig reaksjoner på behandling, har økt de siste årene. Men medisinsk
18 forskning foregår fortsatt i stor utstrekning på menn. Diffuse, kroniske lidelser som oftest
19 rammer kvinner, får mindre oppmerksomhet enn «blålyssykdommer».

20

Resolusjon nummer: L

1 Forslagsstiller: resolusjonskomiteen

2 Bygger på forslag nr 25 fra Trøndelag KrF

3

4 **Stopp uansvarlige kredittselskaper!**

5 Kreditt danner grunnlag for verdiskapning og økonomisk vekst, både for den enkelte og for
6 samfunnet. Samtidig kan kreditt skape problemer for personer som av ulike grunner tar opp
7 større lån enn de klarer å betjene.

8 Befolkningens usikrede forbruksgjeld utgjør nå mer enn 110 milliarder kr, hvorav
9 kredittkortgjelden tilsvarer omtrent halvparten. Økningen i usikret forbruksgjeld er større
10 enn økningen i annen gjeld. Mange får store problemer etter å ha tatt opp for stor usikret
11 gjeld. 355 000 personer i Norge har tilbakevennende betalingsproblemer, en stor del av
12 gjeldsordningsskyldnerne oppgir forbrukslån som hovedårsak til gjeldsproblemene og det er
13 en klar økning i antall forbrukslån som går til inkasso.

14 KrF vil stramme inn regelverket, og slå hardere ned på kredittselskaper som opererer ulovlig.

15 KrF vil

- 16 • Øke kontrollen med kredittselskapene og slå hardere ned på lovbrudd. Det skal ikke
17 lønne seg å drive ulovlig og useriøst.
- 18 • Gi långivere plikt til å avslå lånesøknaden dersom det er grunn til å tro at kunden vil
19 få vanskeligheter med å tilbakebetale lånet (avslagslikt), og pålegge strenge
20 sanksjoner ved brudd på denne
- 21 • Innføre forbud mot reklame for forbrukslån i sosiale medier
- 22 • Beskytte forbrukere med betalingsproblemer mot urimelig høy gjeldsvekst gjennom
23 et kostnadstak på 100%, slik at kostnadene aldri kan overstige størrelsen på
24 kreditten.

25

Resolusjon nummer: M

1 Forslagsstiller: resolusjonskomiteen

2 Bygger på forslag nr 40 fra KrF Kvinner

3

4 **Innfør forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi**

5 Utviklingen innenfor sosiale medier gjør at forbrukere møter skreddersydd reklame. Norske
6 barn og unge er i europatoppen i bruk av sosiale medier og er svært eksponert for denne
7 reklamen.

8 Reklamen tilpasses alder, interesser og også kjønn. Blant annet får jenter i større grad enn
9 gutter reklame som fokuserer på kropp og seksualitet – og som gjerne spiller på at det er
10 nødvendig å skaffe seg tjenester eller produkter for å oppnå et ekstremt skjønnhetsideal.

11 KrF vil både stramme inn regelverket og sanksjonere bruddene hardere.

12 KrF vil:

- 13 • Innføre forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi som ikke har noen helsemessig
- 14 begrunnelse
- 15 • Øke kontrollen med reklame i sosiale medier
- 16 • Øke bøtenivået for brudd på markedsføringsloven på dette området

17

Tema 5: Internasjonale saker

1 Resolusjon nummer: N

2 Forslagsstiller: resolusjonskomiteen

3 Bygger på forslag 39 fra KrF Kvinner (i samarbeid med internasjonalt utvalg og fraksjonen)

4

5 **Regjeringen må vise handlekraft i kampen mot gendercide**

6 Granavolden-erklæringen slår fast at Norge skal «ta et internasjonalt initiativ for å motvirke
7 «gendercide». KrFs landsmøte mener at regjeringen nå bør ta initiativ til en internasjonal
8 konferanse i samarbeid med FN med et særlig fokus på det store jenteunderskuddet i verden
9 og hvordan dette kan stanses.

10 I noen land er sannsynligheten mindre for at du blir født, dersom du er jente. Hvis du som
11 jente blir født er du i fare for å ikke få vokse opp. I deler av verden gjør holdninger,
12 tradisjoner og kultur at en datter medfører en større økonomisk og sosial belastning for
13 familien, for eksempel medgift i forbindelse med ekteskap. Som følge av dette blir jenter
14 systematisk selektert bort og utsatt for vold, noe som har ført til et stort kvinneunderskudd i
15 mange land. Ifølge FN er rundt 126 millioner jentebarn «borte» siden 1990 og til i dag.

16 KrFs landsmøte anerkjenner kompleksiteten knyttet til preferanser for sønner og
17 jenteunderskuddet i enkelte kulturer. Samtidig ble 179 land ved befolkningskonferansen i
18 Kairo i 1994 enige at man skulle «eliminere alle former for diskriminering mot jentebabyer
19 og årsakene til guttepreferanser». Likevel er dette fortsatt et stort problem i mange land.
20 Det er nå gått 25 år siden Kairo-konferansen og denne utfordringen har ikke avtatt.

21 Norge må, i samarbeid med FN, ta initiativ for at enigheten fra Kairo-konferansen følges opp
22 i handling,

23

Delegasjonenes innsendte forslag

1 Resolusjon nummer: 1

2 Forslagsstiller: Agder KrF

3 **Importen av emballasje må kuttast!**

4 Bilete av kvalkadaver fylt av plast og store mengder plast i havet har sett fokus på
5 plastforbruket vårt. Ifølge mellom anna WWF hamnar så mykje som 15 000 tonn plast i
6 havet kvart minutt. Det har blitt sett fokus på å få ned bruken av plast i handleposane og
7 emballasje på mat, men elektronikkbransjen har fått vere i fred. Ifølge ei undersøking frå
8 2013 importerte me 300 000 tonn med elektronikkvarer i året til Noreg, og av dette er
9 40.000 tonn emballasje. Etter dette har importen auka drastisk. I tillegg veit me at det kvart
10 år bli importert enorme mengder av andre produkt med mykje emballasje. Dette kan ikkje
11 fortsette.

12 KrF meiner at det må setjast inn tiltak. Me har som målsetting å kutte importen med 75%
13 innan 2025. Dette skal skje gjennom at det blir innført restriksjonar på mengda med
14 emballasje og krav om meir berekraftig emballasje. KrF meiner at me må sette inn høg
15 klimatoll på produsentar som emballerer produkta sine lite berekraftig og unødvendig. Det
16 skal løne seg å tenke klimasmart. Me må og sette strenge krav til importørane om å ikkje
17 importere produkt frå selskap som emballerer produkta sine med lite berekraftige materialar
18 og unødvendig mykje emballasje.

19 Me veit at klimakrisa er vår tids største globale utfordring. Då må me gjere kraftige grep, og
20 det må skje kjapt. KrF er opptatt av at me ikkje berre skal bruke pisken, men i kampen mot
21 dei store kjedene meiner me at tiltak som klimatoll og strenge krav til berekraftig materiale
22 er avgjerande. Skal me få endring, må det begynne ein stad. Me ser at elbil-satsinga i Noreg
23 har gjort det nærast umogleg for bilprodusentane å ikkje produsere el-bilar. No er det
24 elektronikkbransjen sin tur!

25 KrF meiner:

- 26 • at me må kutte importen av emballasjen med 75% innan 2025.
- 27 • at me må innføre klima-toll på produkt som er emballert unødvendig og med lite
28 berekraftige materialar.
- 29 • at det må settast krav til importørane om å ikkje importere produkt som er emballert
30 unødvendig og lite berekraftig.

31

32

1 Resolusjon nummer: 2

2 Forslagsstiller: Agder KrF

3 **Jernbane som klimatiltak**

4 *Klimautfordringene krever raskere handling*

5 Kristelig Folkeparti ser med uro på klimautfordringene vi står overfor. Dagens klimatiltak er
6 ikke kraftfulle nok til at vi når nasjonale mål om utslippsreduksjon. Ifølge Miljødirektoratet
7 står transport for 30% av klimagassutslippene i Norge. Denne situasjonen krever konkret og
8 målretta handling. Mye bra blir gjort på biltransport, men vi savner en mer offensiv satsing
9 på jernbane. I en rapport fra Asplan Viak fra 2016 ble det for eksempel vist at Sørvest-banen,
10 Oslo-Stavanger, kan gå i pluss miljømessig 15-28 år etter ferdigstilling. Dette er svært gode
11 tall og viser at jernbanen kan være med på å løse klimautfordringene i tillegg til
12 trengselsproblematikk i storbyområdene.

13 Jernbanens fortrinn er å frakte mange passasjerer og mye gods hurtig over både lange og
14 korte avstander – på en miljøvennlig måte. Det må derfor stilles mer midler til disposisjon
15 slik at jernbaneutbyggingen kan optimaliseres. Dette er også god regionalutvikling. Det
16 bidrar til å spre veksten til flere deler av landet og gjøre flere regioner konkurransedyktige.

17 Regjering og Storting utfordres til å se på alternative finansieringsformer og til å lage en
18 fjerntogstrategi som dekker større deler av landet. Mye av dagens jernbane er ikke av
19 moderne kvalitet. Dette skyldes blant annet lite vedlikehold gjennom mange år. Selv om det
20 nå blir tatt et krafttak for å bedre på dette, står vi i fare for at jernbane blir utkonkurrert av
21 bil.

22

23 *Godstransport på bane er inne i en kritisk fase*

24 Et annet kritisk punkt er godstransport. Det er mange ønsker om overføring av gods fra vei til
25 bane og sjø, ikke minst i dagens Nasjonale transportplan. Det vi ser nå, er at godstransport
26 på bane er inne i en kritisk fase. Transportører signaliserer at det kun er snakk om måneder
27 før godstransport på jernbane blir nedlagt på grunn av dårlig økonomi.

28 En avvikling av gods på bane kan bety en økning på opp mot 1000 trailere daglig på veiene
29 mellom landsdelene sammenligna med 2018. Dette kommer i tillegg til den øvrige
30 transportveksten på vei. CO₂-utslippene vil øke med omtrent 175 000 tonn – nesten like
31 mye som alle storbytiltak knyttet til nullvekstmålet for privatbiltrafikk er beregnet å gi i
32 reduksjoner gjennom hele NTP-perioden. KrF ønsker derfor at det snarest blir innført en
33 miljøstøtteordning som sikrer videre satsing på transport av gods på jernbane i Norge.

34

35

1 Resolusjon nummer: 3

2 Forslagsstiller: Rogaland KrF

3 **Flytt vindkraft til havs**

4 Vindmøller produserer ren strøm, og er utvilsomt en del av løsningen på verdens klima- og
5 energiutfordringer i årene som kommer. Som følge av gode vindforhold, kombinert med en
6 attraktiv elsertifikatordning, har det derfor blitt planlagt mange vindparker i landet vårt.

7 Mange av disse har blitt bygget ut de siste årene, og store arealer har blitt beslaglagt i
8 forbindelse med den storstilte utbyggingen. Videre er det gitt konsesjon til en hel rekke
9 andre vindparker, og i forslag til nasjonal ramme for vindkraft peker NVE ut 13 områder de
10 mener er egnet for vindkraftutbygging i Norge.

11 Urørt natur blir en stadig knappere ressurs i landet vårt, og det er helt åpenbart at den
12 storstilte vindkraftutbyggingen en dag må ta slutt. KrF vil heller være pådrivere for det som
13 kan bli det virkelig store fornybareventyret – vindkraft til havs.

14

15 Resolusjon nummer: 4

16 Forslagsstiller: KrFU

17 **Regjeringen må følge opp klimamålene i Granavollen-plattformen**

18 Kampen mot klimaendringene er vår tids viktigste kamp. Skal verden nå målene som ble satt
19 i Paris-avtalen er vi avhengig av langt mer handling enn det vi ser i dag. KrFs landsmøte har
20 en klar forventning om at regjeringen følger opp målene som er satt i Granavollen-
21 plattformen. For å overholde målene ønsker KrFs landsmøte at KrF i regjering vektlegger å få
22 gjennomslag for endringer på individnivå, på nasjonalt nivå og internasjonalt nivå.

23 KrF er klimapositive, og tror vi har gode muligheter til å nå 1,5 graders målet om vi omstiller
24 økonomi og forbruk. Dette kan skje uten tap av livskvalitet hos den enkelte. Vi tror vi
25 primært må jobbe med innovasjon, både i offentlig og privat sektor, og vil legge til rette for
26 mer teknologiutvikling. Her vil arbeidstakere som i dag jobber i oljebransjen være
27 nøkkelpersoner, med kompetanse til å finne fornybare og grønne løsninger.

28 Vi mener at el-bilsatsningen er et godt eksempel på at vi får med oss folk dersom vi legger til
29 rette for det, og at det ikke oppleves som en straff. Vi trenger en del pisk, men mest gulrot.

30 Dette er tiltak landsmøtet mener er viktig at blir prioritert nå:

31 For en rask utskifting av bilparken i Norge i tråd med Stortingets mål om ikke å selge
32 karbonutslippsbiler etter 2025 ønsker vi fortsatt økonomiske incentiv for å kjøpe og kjøre
33 nullutslippsbiler. Samtidig må vi sikre at kollektivtransport blir det mest hensiktsmessige
34 valget for flest mulig, slik at de ikke velger å kjøpe bil, eventuelt lar bilen stå.

35 Norge må ta sin del av kuttene. Vi må sørge for at Norge oppfyller våre forpliktelser fra Paris-
36 avtalen. For å gjøre det mener vi at tiden er inne for at Norge nå trapper ned sin
37 oljevirkosomhet, og sikrer havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen, Senja, Jan Mayen,

1 Mørebankene og kystnære områder i Skagerrak varig vern mot oljevirkosomhet. KrF ønsker
2 en gjennomgang av oljeskatten og ikke åpne for vidare oljeleting på Norsk sokkel. Norge skal
3 være ledende innen forskning på fornybar energi. Derfor må mer midler settes av til
4 forskning på dette feltet. For alle utslipp av Karbon i Norge bør det legges en flat
5 karbonavgift.

6 Det er på internasjonalt nivå at tiltakene virkelig monner. Vi ønsker at Norge skal investere i
7 fornybar energi i utviklingsland og vil gi SPU mandat til investering. På denne måten vil vi
8 kunne drive både utviklingsarbeid og kjempe for klima. Dette hører sammen.

9 Kvotehandelsystemet er en effektiv måte å drive klimakamp. Likevel er ikke systemet godt
10 nok, og systemet bør forbedres for å bidra til et velfungerende kvotemarked. I tillegg vil vi at
11 Norge skal ta initiativ til en felleseuropeisk CO2-toll på import.

12 Dette er tiltak landsmøtet vil at KrF i regjering skal prioritere:

- 13 • Fortsatt økonomiske incentiver for kjøp og bruk av nullutslippsbiler
- 14 • Ikke åpne for vidare oljeleting på norsk sokkel
- 15 • Varig vern av havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen, Senja, Jan Mayen,
16 Mørebankene og kystnære områder i Skagerrak
- 17 • At Norge skal være ledende innen forskning på fornybar energi
- 18 • At SPU skal investere i fornybar energi i utviklingsland
- 19 • Bedre kvotesystemet
- 20 • Ta initiativ til en felleseuropeisk CO2-toll på import

21

22 Resolusjon nummer: 5

23 Forslagsstiller: Hordaland KrF og Sogn og Fjordane KrF

24 **KrF seier ja til å bevare urørt natur**

25 Verdiane som ligg i urørt natur kan knapt målast i kroner eller terawatt.

26 Enorme vindkraftverk er under planlegging i norsk natur. For kvart kraftverk som blir
27 realisert, taper vi som nasjon litt meir av det vi lever for og av: Den ekte mangfaldige og
28 urørte naturen til allmenn bruk og friluftsliv, og så viktig for artsmangfald og turisme.
29 Planane som ligg på bordet, representerer samla sett det største menneskelege inngrepet i
30 det norske kyst- og fjellandskapet nokon sinne. Vår generasjon åleine kan for alltid redusere
31 store delar av den urørte norske naturen til enorme industriområde.

32 KrF meiner at kostnaden er altfor høg, målt mot gevinsten, og vi vil peika på andre tiltak,
33 framfor vindkraft på land no. Mange fagmiljø innan næring og akademia peikar på havvind
34 som ein viktig ressurs som kan takast i bruk, og sær store investeringar vert planlagt. Det er
35 snakk om korttid før den teknologiske utviklinga vil gjere dette langt meir lønnsamt og
36 stabilt enn vindkraft på land. Vi har tid til å vente. Norge har nettoeksport av kraft og ein
37 open kraftmarkand kan handtere eit kraftunderskot i periodar.

38 Vestlandet kan bli sterkt råka av den planlagde utbygginga på land. Det er vanskeleg å forstå
39 at det kan vera god miljøpolitikk å leggja opp til ein dramatisk reduksjon i urørt natur. Det er

1 endå vanskelegare å sjå samfunnsnyttan i dette då andre fornybare og reversible tiltak vert
2 utvikla no.

3 KrF vil:

- 4 • La kommunane ha langt større medverknad i samband med utbygging av vindkraft i
5 eigen kommune
- 6 • Tap av natur må bli teke omsyn til og verdsett i lønsomhetskalkylar for
7 vindkraftprosjekt.
- 8 • Seie nei til all vindkraftutbygging i særleg sårbar natur
- 9 • Utarbeide ein nasjonal handlingsplan for friluftslivet som òg inneheld ein konkret
10 verneplan.

11 Opne opp dei norske havområda for konsesjonsdrift av fornybar energiproduksjon i
12 samarbeid og sameksistens med fiskerinæring.

13

14 Resolusjon nummer: 6

15 Forslagsstiller: Agder KrF

16 **Få opp tempoet i Regionreformen**

17 Til stor glede for oss i KrF, ble regionreformen lansert med store visjoner om styrket
18 demokrati og betydelige overføringer av oppgaver fra sentralt nivå til fylkene. Endelig skulle
19 vi få gjennomslag for å styrke lokaldemokratiet og redusere byråkratiet. Ekspertutvalget
20 fulgte opp med mange gode og realistiske forslag til flytting av ansvar og oppgaver.
21 Innstillingen fra Stortingets kommunal og forvaltningskomite (meld. 6 (2018-2019) gir
22 signaler om vilje til å realisere en del nå og mens mye skal vurderes eller utredes. Vi ser
23 fortsatt konturene av et nytt sterkt folkevalgt regionalt nivå, redusert byråkrati og en mer
24 helhetlig distriktspolitikk.

25 Men fortsatt gjenstår det mye før de store forventningene som ble skapt er blitt innfridd. Den
26 betydelige uroen og til dels store politiske spenningene i flere deler av landet har skapt
27 usikkerhet om både vilje og evne til å gjennomføre en helhetlig og gjennomgripende reform.
28 Det må regjeringen ta på alvor. Det eneste som virkelig kan bidra positivt til den videre
29 prosessen og skape et sterkere og bredere engasjement, er høyere tempo og betydelig økt
30 vilje til å flytte ansvar og oppgaver fra sentralt til regionalt nivå.

31 Vi vil ikke akseptere at byråkratiet og politiske meningsmotstandere får sette bremsene på
32 ved problematisere overføring av oppgaver og utflytting av arbeidsplasser fra Oslo området.

33 Vi ber regjeringen sette opp farten og sørge for at regionreformens gode intensjoner og
34 ekspertutvalgets mange gode forslag blir realisert i et høyere tempo og større bredde enn
35 det vi nå opplever. Nå står vi i fare for at regionreformen utvannes og de gode intensjonene
36 om å styrke demokratiet og et betydelig antall nye oppgaver forblir nettopp det, - gode
37 intensjoner.

38

1 Resolusjon nummer: 7

2 Forslagsstiller: Troms og Finnmark KrF

3 **Regjeringen må levere på oppgaver og flytte makt til nye regionene**

4 KrF har programfestet at vi skal jobbe for en betydelig overføring av oppgaver fra staten og
5 over til nye regionene. Dessverre foreslo Regjeringen en behandling i Stortinget der
6 strukturen ble behandlet som egen sak og uavhengig av hvilke oppgaver de nye
7 fylkeskommunene skal ivareta. Likevel har regionreformen har gitt oss store og robuste
8 regioner som gir store muligheter for en offensiv politikk for overføring av flere oppgaver i
9 tråd med KrF's anbefalinger.

10 Oppgavemeldingen ble lansert for vel 1 år siden og har gitt oss en start på
11 oppgaveoverføring på noen av de områdene som ble foreslått lagt ut til regionene. Men KrF
12 er langt fra fornøyd med resultatet av arbeidet så langt. De fleste regionene er i sluttfasen av
13 prosjektarbeidet med regionsammenslåing som iverksettes pr. 1.1.20. De nye regionene vet
14 fortsatt for lite om hvilke nye oppgaver som det planlegges inn i arbeidet.

15

16 KrF krever derfor at regjeringen snarest kommer med konkrete planer for flytting av mer
17 makt fra staten nærmere befolkningen. Dette må til for å få troverdighet i en reform som har
18 skapt mye støy, spesielt i Troms og Finnmark. Det er viktig at regionene får tilført ytterligere
19 oppgaver og myndighet som samfunnsutvikler for å se næringsutviklingen i sammenheng i
20 en større region. Troms og Finnmark er en region som har store natur-ressurser og store
21 næringsmuligheter både på sjø og land, men er også en region som krever stor evne til
22 dialog og systematisk arbeid med interessekonflikter. For at de nye fylkeskommunene
23 skal få utviklet og nyttiggjort sin kompetanse må staten våge å gi et større handlingsrom. Da
24 først flyttes makt fra stat til region og reformen kan kalles en desentraliseringsreform.

25

26 Resolusjon nummer: 8

27 Forslagsstiller: Troms og Finnmark KrF

28 **Styrk mobil- og bredbånddekningen i distrikts-Norge**

29 KrF ber om at det settes i gang tiltak for å forbedre mobildekningen i distrikts-Norge. Det er
30 særlig viktig fordi fasttelefonitilbudet er i ferd med å bli utfaset.

31 I deler av distriktene er mobil- og bredbånddekningen svært dårlig. Bygder kan være uten
32 dekning i ukelange perioder. Det er en situasjon som rammer både næringslivet og
33 privatlivet. Det forringer daglig livskvalitet og utsetter mennesker for livsfare i
34 krisesituasjoner.

35 I Finnmark har hele samfunn vært uten dekning, også mht. nødnett, noe som er totalt
36 uakseptabelt i dag. Reserveløsningene er for svake og sårbare. KrF krever at staten må
37 fortsatt må yte støtte til utbygging av mobil- og bredbånd som kan gi sikrere dekning. Andre

1 eksempler på viktigheten er bønder og reindriftsutøvere som kan bruke elektronisk utstyr
2 for å ha kontroll på dyr i utmark og vidde.

3 Distriktene må ikke tape på teknologiutviklingen i samfunnet, men opprustes på linje med
4 byer og mere sentrale strøk både når det gjelder mobil- og bredbånd.

5

6 Resolusjon nummer: 9

7 Forslagsstiller: Troms og Finnmark KrF

8 **KrF krever redningshelikopter i Troms**

9 Det er et stort behov for styrking av redningshelikopterberedskapen i nord, og KrF mener
10 helikopterberedskapen må styrkes.

11 Kysten av Norge har en rimelig god dekning av redningshelikoptre, med unntak av et hull på
12 strekningen Bodø – Banak (Lakselv). Dette gir utfordringer mht kapasitet og responstid.

13 Troms er dårlig dekket med lange avstander for redningshelikoptrene i 330-skvadronen fra
14 Bodø eller Banak. Troms er landets mest skredutsatte fylke: I tidsrommet 2003 til 2017
15 omkom 76 personer som følge av snøskred i Norge – ca. 50% av disse i Troms. I dag er det
16 store utfordringer i forhold til marine og maritime operasjoner. Spesielt kysten utenfor
17 Troms har i dag svært dårlig helikopterdekning med redningskapasitet. Til en viss grad har
18 militær kapasitet på helikoptersiden kompensert for deler av dette, en kapasitet som er
19 under stor omstilling.

20 I 2008 var det 793 cruiseanløp i Tromsø, i 2017 økte tallet til 1246. Det er betydelig større
21 båter som anløper, og en markant økning i antall passasjerer. En skipsulykke med 600 – 4000
22 passasjerer vil ha et stort behov for helikopterstøtte. I januar 2019 kantret en liten sjark med
23 to mann om bord, ved Sommarøy i Tromsø kommune, UNN helikopteret kunne ikke redde
24 de, da det manglet essensielt utstyr. Den nordligste RITS gruppen (rednings-innsats-gruppe
25 til sjøs) ligger i Tromsø, og det tar ca. 1,5 time før enten Banak- eller Bodø avdelingen vil
26 kunne lande i Tromsø for å hente dem og fly dem ut til en båt i brann.

27 Norge har internasjonal forpliktelse til å ivareta redningstjeneste som dekker hele norsk
28 redningsansvarsområde. I NOU 1997: 3 står det at (I motsetning til i sør) «I nordre del av
29 norsk redningsansvarsområde kan Norge ikke innen rimelig tid forvente å få
30 redningshelikopterstøtte fra andre land».

31 Styrking av redningshelikoptertjenesten i nord er viktig da det er veldig få dedikerte
32 ressurser da landsdelen er ekstremt sårbare for driftsavbrudd på en base (sykdom eller
33 teknisk). I sør er dekningen så god at driftsavbrudd raskt kan erstattes/kompenseres fra
34 nærliggende base. Havområdene mot vest og nord/vest for Tromsø er de områdene med
35 dårligst redningshelikopterdekning i landet pr dato.

36 KrF krever derfor at det snarest opprettes en ny redningsbase med redningshelikopter i
37 Troms.

38

1 Resolusjon nummer: 10

2 Forslagsstiller: Nordland KrF

3 **Ny sjøredningsbase i Troms**

4 I mars var hele Skandinavias øyne rettet mot redningsaksjonen utenfor Hustadvika med
5 cruiseskipet «Viking Sky». Når ulykken er ute, er god beredskap på hav og land essensielt.

6 Under den store redningsaksjonen stilte Heimevernet, Sivilforsvaret og Røde Kors med til
7 sammen 335 mannskaper til mottaksapparatet på landsiden. I tillegg var flere helikoptre
8 operative innen en time, samtidig som beredskapen langs resten av vestlandskysten var
9 opprettholdt. Redningsaksjonen gikk så bra den kunne, og tross en dramatisk hendelse, ble
10 passasjerene godt ivaretatt og følte seg trygge. Det ble synlig hvor viktig frivilligheten er for
11 beredskapsarbeidet i Norge.

12 Beredskapen lenger nord er langt mer sårbar. Det tar 90 minutter til to timer før første
13 ressurs er på plass til fiskefeltene nord for Lofoten. Når beredskapshelikoptret på Aasta
14 Hansten og Banak er sendt ut, er sjøredningsressursen i Nord-Norge uttømt. Skulle en ulykke
15 tilsvarende «Viking Sky» skje utenfor Nord-Norge, vil alle ressurser være utilgjengelige
16 dersom en annen ulykke skulle oppstå samtidig.

17 Aktiviteten ved Norges største redningsbase, Bodø, øker år for år. Dagens situasjon er at ca
18 hver 3. uke er Sea Kingen i russisk fiskerisone på oppdrag. Da er det ett helikopter igjen som
19 er primærressurs langs kysten. Økt behov for beredskap i nord har sin årsak i:

- 20 • klimadrevet båttrafikk gjennom Nordøstpassasjen
- 21 • stadig større fiskebåter med flere mannskap
- 22 • en akselererende økning i cruisetrafikkens omfang, både i antall enheter, passasjerer
23 pr skip
- 24 • flytting av cruisetrafikken mot Svalbard
- 25 • en sesongutvidelse med mørketids- og nordlysturisme

26 Kristelig Folkeparti er opptatt av at det skal være trygt å stifte familie, bo og arbeide i
27 kystsonen. Beredskap kan ikke måles. Manglende beredskap skaper frykt og usikkerhet i
28 befolkningen. God beredskap er fravær av frykt. Og frivillig redningsarbeid er en viktig del av
29 baseberedskapen i Norge.

30 Derfor ønsker KrF at det opprettes en ny sjøredningsbase lokalisert i Troms. En slik base vil
31 bidra til egensikringen til mannskapene på eksisterende baser i Bodø og Banak, og gi Norges
32 lengste kyststrekning og viktigste maritime område en tiltrengt økt beredskap og trygghet til
33 befolkningen.

34 Kristelig Folkeparti vil:

- 35 • opprette en ny sjøredningsbase lokalisert til Troms med 330 SQ som operatør, for å
36 sikre kystens befolkning, næringsdrivende og tilreisende.
- 37 • sikre frivilligheten og totalforsvarets plass i beredskapen, blant annet ved å gi moms-
38 fritak for frivillige organisasjoner slik som Røde Kors.

1

2 Resolusjon nummer: 11

3 Forslagsstiller: Innlandet KrF

4 **Pelsdyrnæringen må få en anstendig erstatning!**

5 KrF mener pelsdyrnæringen i Norge er en bærekraftig og distriktsvennlig næring, hvor
6 dyrevelferden er godt ivaretatt. Regjeringen har likevel bestemt at pelsdyrnæringen i Norge
7 skal avvikles. Et forslag på hvordan dette skal gjennomføres har vært ute på høring og svært
8 mange har kommet med innspill.

9 Det er mange som har investert millionbeløp i næringa. Så sent som høsten 2017 sa
10 regjeringen at dette skulle være ei bærekraftig næring med god dyrevelferd.

11 Det er forslag til en erstatning for hele næringen på 365 millioner kroner. Hvis dette
12 erstatningsbeløpet ikke økes betraktelig, vil mange som har investert store beløp sitte igjen
13 med stor gjeldsbyrde og vil stå i fare for å måtte selge sine gårder. Her må storsamfunnet
14 betale for at denne næringen skal fases ut.

15

16 Resolusjon nummer: 12

17 Forslagsstiller: Sogn og Fjordane KrF og Hordaland KrF

18 **KrF krev leveringsplikt på bredband**

19 Som ledd i modernisering av fastnettet for telefon, pågår det ei sanering av koparnettet,
20 som til no har vore hovednettet for fasttelefoni og bredband.

21 500 000 husstandar har i dag bredband levert over koparnettet (ADSL eller VDSL). Desse får
22 no brev om at dersom det oppstår feil på koparnettet, så vil dei ikkje bli retta. Og slik sett
23 kan dei allereie frå neste veke eller neste torever stå utan bredband.

24 Dette råkar næringsdrivande så vel som skule-elevar. Det aller meste krev tilgang til eit godt
25 internett. Endå til om du som privatperson skal kome i kontakt med statlege og kommunale
26 tenester. Ikkje ein gong rekningane dine får du betalt utan nett!

27 Nokre stader seier Telenor at nettilgangen kan løysast via 4G. Men dette gjev forbrukaren ei
28 dyrare løysing. Det er også fakta at mobiltilgangen ofte er svært variabel i mange av områda
29 vi snakkar om.

30 Regjeringa har gjennom fleire år forsøkt kutta i bredbandsmidlar til fylka, men KrF har
31 forhandla løyvinga opp att. Det er eit krav at støtteordninga blir så stor at ho dekkar behovet
32 for leveringsplikt av bredband, og at det blir gjort før koparnettet blir fasa ut.

33 KrF ser at det vert satsa på 5G-utbygging av mobilnettet. Dersom ikkje tilbodet om mobil- og
34 bredband til alle, til same pris, vert gjort først vil vi få eit digitalt klasseskilje i landet. Og vi vil

1 ikkje kunne fylle opp den politiske målsettinga om at heile landet skal takast i bruk. For KrF
2 er det uakseptabelt!

3

4 Resolusjon nummer: 13

5 Forslagsstiller: Hordaland KrF

6 **Anlegg for Karbon-fangst og lagring vert lokalisert til Nye Øygarden kommune**

7 KrF skal i Storting og Regjering arbeida aktivt for å oppfylle målsetjinga i Sundvolden-
8 erklæringa, om å satsa breitt på å utvikla ein kostnadseffektiv teknologi for fangst og lagring
9 av CO2. Ambisjonen er å realisera minst eitt fullskala demonstrasjonsanlegg for CO2-fangst
10 og lagring i landet innan 2020.

11 Reguleringsplan for karbonfangst med røyrleidning til «tørre» oljebrønner ved Trollfeltet, er
12 med i planen som regjeringa har lagt ut til offentleg ettersyn.

13 Trollfeltet ligg i kort avstand frå Øygarden, og med satsing på CO2-fangst og lagring her, vil
14 industriklynga på Kollsnes og Sture verta styrka og meir komplett.

15 Equinor, Total og Shell som har gått saman om karbonfangst, arbeider med lokalisering til
16 Øygarden og Naturgassparken, det same har Gassnova konkludert med.

17 CO2-fangst og lagring er ein viktig føresetnad for å gjennomføra forpliktingane til Noreg i
18 Parisavtalen, og dette vil bidra til ein stor reduksjon av CO2-avtrykket til Noreg. For region
19 Vestland vil det og medføra etablering av nye aktivitetar og arbeidsplassar etter at olje-
20 industrien i fleire år har blitt bygd ned. Denne nedbyggjinga vil fortsetja framover. CO2-
21 lagring vil og vera interessant for andre land i Europa, fordi reservoara som skal brukast, kan
22 ta i mot store mengder CO2 i kanskje så lenge som 100 år framover.

23

24

1 Resolusjon nummer: 14

2 Forslagsstiller: Troms og Finnmark KrF

3 **KrF krever likt tilskudd til elevboliger og studentboliger**

4 KrF ber om at det snarest åpnes for samme tilskuddsordning fra Husbanken for elevboliger
5 som for studentboliger.

6 Behovet for elevboliger/internat varierer i landet, og det bør ikke være en overraskelse at
7 behovet er størst i geografisk store fylker med spredt bosetting. I store deler av landet er det
8 ikke økonomisk mulig å tilby en bred programmeny ved alle skolene eller delene av fylket, og
9 mange må derfor ukependle. Landslinjer og friere skolevalg over fylkesgrensene bidrar også
10 til større behov for elevboliger.

11 Gode og trygge boforhold som gir trivsel, læringsmiljø og sideveis støtte hos medelever er
12 bedre enn spredte hybler på det private markedet. Elevboliger gir også større forutsigbarhet
13 for søkeren som skal til et nytt sted og større trygghet for søkerens foresatte, som gjerne kan
14 kvie seg for å anbefale ønsket skolevalg med ukependling. Resultatet kan da bli at
15 ungdommen tar til takke med et andre- eller tredjevalg nærmere hjemmet. Det kan i seg selv
16 dempe motivasjonen for læring og fullføring. Bygging av elevboliger kan dermed ses på som
17 et konkret tiltak for å nå en nasjonal målsetning om økt gjennomføring i videregående
18 opplæring.

19 Det er en stor økonomisk utfordring å få bygd nok elevboliger ved skolene eller få renovert
20 de gamle. Det er ingen samfunnslogikk i at Husbanken bare skal imøtekomme Statens
21 investeringer i boliger til studenter. Det er svært urimelig at fylkeskommunene ikke skal få
22 tilgang til den samme tilskuddsordningen som Studentsamskipnadene (37,5 prosent.)
23 Ungdommene står i et sammenhengende utdanningsløp. Samfunnet bør derfor sørge for
24 sammenhengende vilkår. Høye byggekostnader for fylkeskommunen fører enten til høy
25 husleie og studiegjeld for eleven før høyere utdanning er påbegynt, eller at fylkeskommunen
26 ikke ser muligheten for å bygge nok elevboliger uten tilskudd.

27 KrF ber om at regjeringen vurderer utfordringen i distriktene særskilt og ikke vurderer
28 behovet for elevboliger ut fra det gjennomsnittlige behovet i landet.

29

30 Resolusjon nummer: 15

31 Forslagsstiller: Rogaland KrF

32 **Regjeringen må ta flom- og rasutfordringene på alvor**

33 Klimaendringene skjer nå, og jobben med å få ned de globale og nasjonale utslippene må
34 intensiveres i årene som kommer. Likevel er utslippskutt alene ikke nok. Som samfunn må vi
35 også gjøre en innsats for å tilpasse oss den nye verdenen vi lever i. Her i Norge vil det si at vi
36 må tilpasse oss utfordringene et klima med varmere, våtere og villere vær bringer med seg.

37 I et land som av topografiske årsaker er spesielt sårbart for større nedbørsmengder, er det
38 derfor helt nødvendig å intensivere arbeidet med både ras- og flomsikring. Norges

1 vassdrags- og energidirektorat (NVE) disponerer årlig om lag 350 millioner kroner til å
2 forebygge ras- og flomskader. Samtidig har NVE laget en liste over steder i landet hvor det
3 bør sikres mot flom og ras. Denne listen omfatter alle sikringstiltak med kostnadsoverslag i
4 størrelsesorden 5 millioner kroner og høyere, og beløper seg på totalt 2,5 milliarder kroner.

5 Det er betydelig mindre kostnadskrevende å gjennomføre disse tiltakene enn å reparere
6 skader i etterkant. KrF vil derfor øke bevilgningene til NVE, slik at nødvendige tiltak over hele
7 landet kan gjennomføres så raskt som mulig.

8 En annen stor utfordring er det generelle og store etterslepet på rassikring av riks- og
9 fylkesveinettet i landet. Dette handler både om behovet for større trygghet, men også om
10 behovet for sikring av næringsinteressene i distriktene. Nåværende Nasjonal transportplan
11 (NTP) har fått en rekordstor tildeling til skredsikring av veinettet. KrF mener denne satsingen
12 må følges opp i statsbudsjettene. Dette bør skje gjennom en helhetlig, nasjonal
13 skredsikringsplan, der alle veistrekninger med høy eller middels faregrad blir sikret i løpet av
14 den neste rulleringsperioden for Nasjonal transportplan.

15

16 Resolusjon nummer: 16

17 Forslagsstiller: Rogaland KrF

18 **Bompenger har utspilt sin rolle som brukerfinansiering**

19 Bompenger har utspilt sin rolle som brukerfinansiering av vei- og bypakker uttaler KrF.
20 Bompenger har ingen sosiale fordelingsmuligheter, og brukere betaler ikke etter evne, men
21 ut fra et behov for transport som treffer tilfeldig. Tiden er inne for å bruke nye og moderne
22 teknologier, og KrF vil utvikle en løsning som priser bruk av vei bl.a etter kvalitet,
23 trafikk tetthet og behov.

24 Utviklingen i finansiering av veiprosjekter har vist at bompengebelastingen kan nå en
25 smertegrense. Bompengene innkrevning virker likt for alle, og i enkelte områder ser man at det
26 er tendenser til fortetting av bomstasjoner med høye priser. Dette blir en ekstra stor
27 belastning for enkelte, mest utsatte grupper. Dagens ordning med bomstasjoner fremstår
28 som gammeldags og lite fleksibel.

29 For at brukerbetaling skal kunne opprettholdes som del av et finansieringsgrunnlag, er det
30 viktig at ordningen ikke oppleves urimelig eller svært urettferdig. Det vil derfor være
31 fornuftig å se nøye på helheten i brukerbetalingsystemet, nettopp med formål å sikre et
32 mest mulig robust, rettferdig og bærekraftig system fremover.

33 KrF vil at det skal utvikles et mer fremtidsrettet, mer dynamisk og mer rettferdig system for
34 brukerbetaling. Satellittbasert (GNSS) veipricing kan være et slikt system. KrF mener at en
35 slik veipricing skal være mer differensiert, slik at noen veier vil kunne koste mer enn andre,
36 og til ulike tider eller trafikkmengder. En ny løsning må kunne differensiere på evne til å
37 betale, og ikke bare bruk. KrF legger til grunn at personvern hensyn og anonymitet skal
38 ivaretas innenfor gjeldende regler.

1 KrF mener at et moderne veiprisingssystem skal være landsomfattende, nasjonalt vedtatt og
2 ikke avhengig av lokale vedtak. Ansvar skal legges til Storting, departementer og
3 direktorater i utøvelse.

4 KrF mener dagens bompengordning er avleggs, og at mulighetene med ny teknologi må
5 utnyttes til en bedre og mer rettferdig brukerfinansiering. KrF vil i regjering bidra til utvikling
6 av et slikt system så raskt som mulig.

7

8 Resolusjon nummer: 17

9 Forslagsstiller: trøndelag

10 **En sikker og effektiv jernbane**

11 Kristelig Folkeparti går derfor inn for at Stortinget utsetter sin behandling av EUs fjerde
12 jernbanepakke til neste stortingsperiode. Kristelig Folkeparti vil om nødvendig ta dissens i
13 regjeringen i dette spørsmålet, og forbeholder seg retten til å bruke reservasjonsretten.

14 Kristelig folkeparti er opptatt av en sikker og mest mulig effektiv jernbane i Norge. Det er og
15 må være en nasjonal oppgave, av hensyn til regularitet, sikkerhet og miljø. Norsk jernbane
16 har et sikkerhetsnivå i europeisk toppklasse.

17 KrF er tilhenger av å utprøve konkurranseutsetting, slik jernbanereformen legger til rette for.
18 Som et verdibasert parti støtter vi ikke konkurranseutsetting for enhver pris. Partiets
19 holdning har vært og er at vi må høste erfaringer fra de første trafikkpakkene før vi eventuelt
20 går videre til en konkurranseutsetting av hele jernbanenettet.

21 De første erfaringene kan tidligst høstes i stortingsperioden 2021–2025. Da står Stortinget
22 fritt til å velge veien videre. Stortinget kan i dag innføre elementer fra EUs fjerde
23 jernbanepakke dersom det er ønskelig, slik det allerede er gjort i stor grad gjennom
24 jernbanereformen.

25 Aksept av EUs fjerde jernbanepakke vil gjøre konkurranseutsetting obligatorisk og
26 irreversibel, helt uavhengig av hva Stortinget i fremtiden måtte mene og helt uavhengig av
27 hvilke erfaringer vi høster fra de første anbudspakkene.

28

29

1 Resolusjon nummer: 18

2 Forslagsstiller: Rogaland KrF

3 **Gi familiene den valgfriheten de fortjener!**

4 Barn er forskjellige og familier er forskjellige. Derfor ønsker KrF at familiene i størst mulig
5 grad skal få ta sine egne valg. Da bør ikke foreldrepermisjonsordningen være et unntak.

6 Dagens tredeling er et uttrykk for en feilslått politikk hvor familienes valgfrihet blir ofret.

7 Konsekvensen er at mange mødre føler seg tvunget til å ta ut ubetalte permisjoner for å
8 opprettholde amming etter Helsedirektoratets anbefalinger. Jordmorforeningen har også
9 protestert, og det samme har mange tusen mødre og fedre gjort de siste ukene.

10 Det er mange gode KrF-gjennomslag i Granavold-plattformen norske barnefamilier vil kunne
11 glede seg over; en historisk økning av barnetrygden, et nytt fritidskort, satsing på
12 barnehager, økt engangsstønad og en rett til foreldrestipend for ferdig utdannede i
13 overgangsfasen mellom utdanning og jobb. Samtidig viser det gryende permisjonsopprøret
14 at det er mange som reagerer på det oppleves som inngripen i familielivet i barnets første
15 leveår.

16 En god familiepolitikk gir familiene mest mulig tillit i spørsmål som angår dem. KrF vil derfor
17 kjempe for en foreldrepermisjon som gir familiene full valgfrihet til å selv bestemme ut fra
18 egne ønsker og behov. Det skulle i grunnen bare mangle.

19

20 Resolusjon nummer: 19

21 Forslagsstiller: Vestfold og Telemark KrF

22 **Fedre må få individuell oppteningsrett til pappaperm**

23 KrF støtter kravet om at fedre no må få eigen oppteningsrett til eige pappaperm.

24 I dag er det mor sine oppteningsrettar som er gjeldane, både for mor og for far. Om mor
25 ikkje har rett til fødselspengar, har heller ikke far det. Og han mister og sin del av
26 felleskvoten, om mor ikke oppfyller «aktivitetskravet» om gå ut i arbeid eller studier i hans
27 permisjon.

28 Undersøkelser syner at omlag 6.000 barn kvart år ikkje opplever at far kan ta ut
29 pappapermisjon då familien ikkje har råd til det. Individuell oppteningsrett vil fjerne
30 ulikskapen og uretten som ESA allereide i 2015 kritiserte den norske stat for.

31 I dag kan ein far ha jobba i 20 år og betalt skatt og trygdeavgift utan å få høve til å nytte
32 fedrekvota avdi ordninga er avhengig av mor si inntening. Slik diskriminerar lovverket fleire
33 tusen menn.

34 Ein kan ikkje lenger si til fedre at ein er oppteken av å likestille far som ein viktig
35 omsorgsperson – om man ikkje gjer noko med rettane til permisjon for far og høve til å nytte

1 seg av ordninga, når pappapermisjonen er knytt til mor og hennar rettar. Individuell
2 oppteningsrett må på plass.

3

4 Resolusjon nummer: 20

5 Forslagsstiller: Nordland KrF

6 **Større valgfrihet til foreldrene**

7 Mot KrF sine stemmer vedtok Stortinget i fjor å utvide foreldrepermisjonen fra 10 til 15 uker.
8 Permisjonen skulle deles likt på far og mor med 15 uker hver. Dermed ble det færre uker til
9 valgfri fordeling mellom foreldrene. Dette har av naturlige årsaker skapt sterke reaksjoner
10 både hos foreldre og andre.

11 KrF har over lang tid i familiepolitikken kjempet for foreldre sin valgfrihet. Ingen familier er
12 like og de må ha valgfrihet til å organisere foreldrepermisjonen etter behov. Dermed var
13 lovendringen i 2018 et skritt tilbake fordi den begrenser familienes valgfrihet.

14 Jordmorforeningen advarer mot konsekvensene av denne noe misforståtte «likestillinga».
15 Fagfolk anbefaler så lang ammeperiode som mulig. Med den nye permisjonsordningen vil
16 det i mange tilfeller være umulig.

17 Landsmøtet i Kristelig Folkeparti ber partiet fremme en ny permisjonsordning, der man
18 styrker fellesdelen med ytterligere 4 uker, slik at det totalt blir 53 uker foreldrepermisjon.
19 Med denne familiepolitikken vil mor beholde sine to uker før fødsel, mor og far vil få 14 uker
20 hver og så blir fellesdelen på 23 uker til fri fordeling.

21 Landsmøtet i KrF vil understreke den store verdien pappapermisjonsordningen har, og
22 ønsker ikke å svekke den. Likevel må det bli gitt større fleksibilitet for foreldre til å fordele
23 den samla permisjonstiden mellom mor og far, og delen som er til felles fordeling.

24 Kristelig Folkeparti vil:

- 25 • at foreldrepermisjonen utvides til totalt 53 uker og at fellesdelen styrkes med
26 ytterligere fire uker.

27

28

1 Resolusjon nummer: 21

2 Forslagsstiller: Troms og Finnmark KrF

3 **Kysten må tjene på sjømatvekst**

4 Fortsatt vekst i havbruksnæringen

5 Fiskeri- og havbruksnæringen er vår nest største eksportnæring, men potensialet for økt
6 verdiskaping er likevel stort. I 2018 var eksporterte Norge sjømat for om lag 100 milliarder.
7 Med reduserte inntekter fra petroleumsnæringen vil næringen bli en av landets viktigste.
8 Det er derfor behov for et blått taktskifte som legger til rette for en videre bærekraftig vekst
9 – som også gir positive lokale ringvirkninger.

10 Nord-Norge er Norges viktigste sjømatregion. Vi ønsker at vår landsdel skal ta del i videre
11 vekst og legge til rette for en dobling av næringen de neste ti årene. For at dette skal være
12 mulig må det sikres en miljøvennlig og bærekraftig vekst – samtidig som det legges til rette
13 for vilkår som gjør at næringen har mulighet til å investere i tiden fremover. KrF vil at denne
14 veksten skal bidra til lokal verdiskaping – som bidrar med nye lokale arbeidsplasser og
15 inntekter. Sjømatnæringen har gått fra å være en ren primærnæring til å bli en
16 høyteknologisk næring. Det er helt avgjørende for videre vekst at næringen stimuleres til
17 fortsatt teknologifremskritt som reduserer rømming og fare for smitte eller fremvekst av
18 parasitter og andre sykdomsfremmende organismer mellom oppdrett og villfisk. Samtidig
19 utvikles det nye teknologier som minker våre naturgitte fordeler, som havbaserte løsninger
20 og landbaserte oppdrett. Dette kan øke den globale konkurransen. Det er derfor viktig at vi i
21 Norge ikke pålegger den norske næringen særskatter som reduserer vår egen
22 konkurranseevne.

23 Havbruksfondet skal sikre lokal og regionale inntekter fra oppdrettsnæringen. I 2018 kom
24 første utbetaling fra fondet – i alt ble 2,9 milliarder kroner utbetalt, av dette ble det utbetalt
25 636 millioner til Troms og Finnmark. Vi mener man burde bygge videre på havbruksfondet og
26 sikre at fremtidig vekst gir en stabil og årlig utbetaling til de kommunene og fylkene som
27 legger til rette for næringen.

28 Det uønskede alternativet til Havbruksfond er en statlig særskatt som i realiteten innebærer
29 en massiv overføring av verdier fra kystens næringsliv til statskassen i Oslo. For Troms og
30 Finnmark og kystsamfunnene ellers er det viktig at overskuddet investeres tilbake i
31 lokalsamfunn og næringen. Bare slik får vi et direkte og riktig bidrag som skaper ny vekst i
32 lokalsamfunn, arbeidsplasser og innovasjonskraft i næringen og i en voksende
33 leverandørindustri.

34 En raskt økende global befolkning har behov for sunn, trygg og klimavennlig mat. Norsk
35 sjømat har en viktig rolle i FN's bærekraftsmål om bruk av havet på en måte som fremmer en
36 miljømessig bærekraftig utvikling og å øke verdens matvareproduksjon i havet. I 2018 bidro
37 norsk sjømat daglig med 36 millioner måltider. Våre naturgitte fortrinn, ansvarlige
38 forvaltning og avanserte produksjon gjør at norsk fisk og teknologi kan mette stadig flere
39 mager. Norsk sjømat vil bidra til å dekke den voksende globale etterspørselen for høyverdige
40 proteiner produsert med et lavt CO2-avtrykk.

- 1 KrF vil:
2 * Sikre en videre og bærekraftig vekst i havbruksnæringen.
3 * Sikre kystkommunene stabile inntekter fra havbruksnæringen ved å videreutvikle
4 Havbruksfondet.
5 * Gå imot innføringen av en statlig grunnrenteskatt som svekker konkurransekraften for
6 fiskeri og havbruk.
7 * Vurdere innføring av arealavgift til kommunene som i kystsonerplaner stiller store
8 sjøarealer til rådighet for havbruksnæringen.

9

10 *Bevaring og vekst i tradisjonelt fiskeri*

11 Norsk fiskeri står ovenfor mange problemstillinger. Først og fremst er det er store problem
12 knyttet til uforutsigbarhet i driftsvilkår. Rammevilkår for drift og eierskap kan endres til det
13 ugjenkjenkelige fra år til år med et pennestrøk. Og med tilbakevirkende kraft. Dette er svært
14 begrensende, unødvendig og ikke minst uverdige. Det er også uoversiktlige og kompliserte
15 forskrifter og regelverk i næringa, som økes i omfang og endres for ofte hvert år.

16 Det er viktig for framtidig norsk fiskeri at det er flere interessenter i næringa for å sikre at
17 ikke for mye av ressursene kommer i hendene på for få. For at dette skal bli en realitet
18 trenger vi vekst i de minste kystfiskebåtene og hos de "kvoteløse" i åpen gruppe. For hver
19 krone en fiskebåt tjener, skaper den 3,50 ganger på land i ringvirkninger.

20 Det er de små fiskefartøyene som leverer høyest kvalitet på råvarene på grunn av
21 fangstmetode og kort leveringstid til mottak. De små båtene har behov for fiskemottak i
22 nærheten av der de fangster fordi de av ulike begrensninger ikke kan dra like langt ut som
23 havgående fiskefartøy. Det betyr at mange distrikt på kysten holdes i livet av at kystflåten
24 under 11 meter leverer lokalt. At ringvirkningene skapes i de små kommunene der fisken er,
25 gir bolyst og vekst. Dette gir også rekruttering til lands og til vanns i et mangfoldig
26 arbeidsmarked. Kystsamfunnene og småbedrifter er en viktig kulturdriver og kommuniserer
27 en sterk Norsk identitet. Det er derfor verdifullt for hele landet at Norsk fiskeri går godt og
28 ivaretar og tilrettelegger for den mindre kystflåten.

29 KrF vil:

- 30 * Sikre en fiskeripolitikk i Norge som tilrettelegger for vekst og ivaretar de minste
31 fiskebåtene, tradisjonsdrift og i åpen gruppe.
32 * Sikre framtidens fiskeri slik at ressursene også i fremtiden tilhører folket og ikke
33 enkeltaktører.
34 * Sikre økt satsningsvillighet og rekruttering i fiskeri gjennom forutsigbarhet innen kvoter,
35 forskrifter og regelverk.
36 * Sikre økt satsningsvillighet og rekruttering i fiskeri gjennom forenkling av forskrifter og
37 regelverk.

38

39

1 *Infrastruktur i fiskerihavner*

2 Post 60 midlene til Kystverket har vært sterkt redusert over flere år og ført til maktesløshet
3 med neglisjerte investeringer og manglende oppgraderinger hos små fiskerikommunene.
4 Staten bør ta en større og tydeligere rolle for å tilrettelegge for moderne fiskeri og HMS-krav
5 gjennom markant økning i midler til infrastruktur i havner med SF –status.

6 Havbruksnæringen er bl.a. blitt en storforbruker av fiskerihavner og havnefasiliteter uten at
7 mange småkommuner har kapasitet og anledning til å innkreve avgifter for slik bruk. KrF
8 krever derfor at fiskeri tas like seriøst som havbruk og petroleumsnæringen ved å styrke
9 satsningen på fiskerihavnene.

10 KrF vil:

11 * Sikre mer ressurser til bygging av trygge moloer, moderne kaier og mudring av dypere
12 havner.

13 * Sikre at fiskerikommuners behov for infrastruktur blir kartlagt bedre og ivaretatt.

14 * Sikre at fergeforbindelser til øysamfunn får status og prioritering som ”infrastruktur” på lik
15 måte som veier.

16

17 Resolusjon nummer: 22

18 Forslagsstiller: Troms og Finnmark KrF

19 **KrF krever økt satsing på viktige sjømatveier i nord**

20 Sjømatproduksjonen i Norge har som målsetning å femdobles. Sjømatnæringen betyr svært
21 mye for Nord-Norge, og årlig omsetter næringen i Norge for om lag 100 milliarder kroner.

22 Laks som produseres i Nord-Norske fjorder, og hvitfisk som fiskes utenfor hele den Nord
23 Norske kyst, er meget ettertraktet kvalitetsmat i hjem over stort sett hele verden.

24 For å beholde den gode kvaliteten, og være en førsteklasses råvare, må transporten gå raskt
25 og effektivt. Hvis vi i Norge skal oppnå målsetningen om økt eksport av fisk og sjømat, må
26 det tenkes helhetlig på fremkommeligheten på våre transportveier. Det gjelder hele
27 transportkorridoren fra kysten og til markedet, både fylkes og riksveier.

28 I den nordlige delen av vårt langstrakte land, varierer landskapet fra fjorder med bratte
29 skredfarlige fjell rundt, til viddelandskap og vanskelig fjelloverganger.

30 Veiene slynger seg gjennom smale tunneler, rasfarlige områder og med ferger som har
31 begrenset kapasitet og over grensepasseringer som har nattestengt.

32 Det sies at ingen ting har det så travelt som en fersk laks. Da hjelper det ikke å bli stående i
33 timesvis fastkjørt med trailer i bratte bakker på Senja, eller bak stengte veier på grunn av
34 Skred på Arnøya, for ikke å snakke om en omkjøring på vel 700 km, gjennom Finland fordi
35 Kvænangsfjellet er stengt grunnet uvær.

36 Det er på tide at Norge løfter blikket og ser hvilke verdier som skapes gjennom
37 fiskerinæringen i nord. De Nord Norske fylkene har allerede utarbeidet en strategi, som
38 heter «Fra kyst til marked». Der ser en på viktigheten av å tenke helhetlig på transporten av
39 fisk og sjømat, fra den kommer på land til den er hos forbrukeren.

1 KrF ønsker å ta regjeringserklæringen på alvor, når det sies at man i kommende NTP vil
2 vurdere hvordan staten kan bidra til at enkelte fylkesveier med høy andel av tunge biler og
3 stor eksport best mulig kan rustes opp. KrF mener at det er på tide , ikke bare å vurdere,
4 men også iverksette tiltak for å ruste opp og ta inn etterslepet på fylkesveiene våre. Det
5 trenges et nasjonalt løft for viktige næringsveier.

6 KrF vil:

7 * lage en handlingsplan på hvordan ta inn etterslepet på våre fylkesveier.

8 * bidra til at det blir gjennomført en kyst til marked strategi i nord, der en i kommende
9 NTP ser mest mulig helhetlig på transporten av fisk, fra den kommer på land til den er på
10 markedet.

11

12 Resolusjon nummer: 23

13 Forslagsstiller: Møre og Romsdal KrF

14 **KrF krever avklaring om ressursrenteskatt for marine næringer**

15 Norsk fiskerinæring er rammet inn av lover som sikrer at de verdiene som blir skapt, kommer
16 kystsamfunnene til gode og bidrar til sysselsetting og bosetting i distrikts-Norge. KrFs
17 landsmøte går derfor imot at det blir innført ressursrentebeskatning i fiskeriene. Et slikt nytt
18 skatteregime vil innebære en omfattende omfordeling av økonomiske ressurser som vil
19 svekke sårbare kystsamfunn og bidra til sentralisering.

20 I desember 2016 la Eidesen-utvalget fram NOU-rapporten «Et fremtidsrettet kvotesystem».
21 Denne rapporten anbefaler en fortsatt og forsterket strukturering av norske fiskerier, der
22 maksimal effektivisering av fiskeflåten skal generere et størst mulig ressursrentegrunnlag for
23 framtidig beskatning. Dette er en tilnærming som kommer i konflikt med KrFs program for
24 inneværende periode, der det er et uttrykt mål å beholde en mangfoldig fiskeflåte lokalisert
25 til livskraftige lokalsamfunn langs hele kysten. Programmet slår blant annet fast at KrF ikke
26 ønsker strukturering for båter under 11 meter i lukket gruppe. Dette fikk KrF gjennomslag for
27 i Granavolden-plattformen, der det også slås fast at det ikke skal gjøres endringer hva gjelder
28 taket for strukturordningen i de ulike flåtegruppene.

29 KrF har altså fått gjennomslag for en fiskeripolitikk som sikrer en variert flåtestruktur og
30 livskraftige kystsamfunn, og der det ikke åpnes for at kvoter kan samles på stadig færre og
31 større fiskefartøy ut over dagens kvotetak. Dermed faller også mye av grunnlaget bort for å
32 følge anbefalingene fra Eidesen-utvalget om maksimal effektivisering for å generere
33 ressursrente som skal beskattes.

34 Våren 2019 legger regjeringen fram en stortingsmelding basert på Eidesen-utvalgets NOU-
35 rapport. KrF ser positivt på at det gjennomføres forenklinger og forbedringer av
36 kvotesystemet i samsvar med formuleringene i Granavolden-plattformen, men ber samtidig
37 om at KrFs stortingsgruppe og statsråder signaliserer klar motstand mot å innføre
38 ressursrentebeskatning i fiskeriene.

1 Når det gjelder spørsmålet om et nytt skatteregime for havbruksnæringen, så har KrF
2 programfestet et prinsipp om at vertskommunene skal få en direkte del av verdiskapingen
3 fra eget areal, eksisterende og framtidig. Med dette som forutsetning inngikk KrF, sammen
4 med Arbeiderpartiet, et forlik med de daværende tre regjeringspartiene våren 2018 om å
5 nedsette et partssammensatt utvalg som skal utrede ulike former for beskatning av
6 havbruksnæringen. Utredningen skal munne ut i en NOU-rapport. Landsmøtet ber om at
7 KrFs stortingsgruppe tar endelig stilling hvordan et nytt skatteregime for havbruksnæringen
8 skal innrettes når denne rapporten foreligger, og forventer at KrF i regjering arbeider for at
9 dette tilrettelegges slik at en vesentlig del av økte skatteinntekter tilfaller vertskommunene.

10

11 Resolusjon nummer: 24

12 Forslagsstiller: Nordland KrF

13 **Nei til ressursrenteskatt i fiskeriene og havbruksnæringa**

14 Kristelig Folkeparti vil ha en fiskeripolitikk som sikrer lokal verdiskaping i fiskeriene, variert
15 flåtestruktur og lokal bearbeiding av fiskeriene. I tillegg er partiet opptatt av at norsk
16 fiskerinæring er rammet inn av lover som sikrer at de verdiene som blir skapt, kommer
17 kystsamfunnene til gode og bidrar til sysselsetting og bosetting i langs kysten.

18 KrF går derfor imot at det blir innført en ressursrentebeskatning av fiskeriene. Et slikt
19 skatteregime vil innebære en omfattende omfordeling av økonomiske ressurser som vil
20 svekke sårbare kystsamfunn og bidra til sentralisering.

21 Kristelig Folkeparti er positiv til videre utvikling av havbruksnæringen. For å sikre stabile
22 rammevilkår og tilgang til areal for næringen, bør det innføres en produksjonsavgift som
23 tilfaller kommuner og fylkeskommunen der anleggene er lokalisert. Produksjonsavgiften må
24 tilpasses næringens internasjonale konkurransesituasjon. KrF sier derfor også nei til
25 ressursrentebeskatning av havbruksnæringa.

26 I desember 2016 la Eidesen-utvalget fram NOU-rapporten «Et fremtidsrettet kvotesystem».
27 Denne rapporten anbefaler en fortsatt og forsterket strukturering av norske fiskerier, der
28 maksimal effektivisering av fiskeflåten skal generere et størst mulig ressursrentegrunnlag for
29 framtidig beskatning.

30 Dette er en tilnærming som kommer i konflikt med KrFs program for inneværende periode,
31 der det er et uttrykt mål å beholde en mangfoldig fiskeflåte lokalisert til livskraftige
32 lokalsamfunn langs hele kysten. Programmet slår blant annet fast at KrF ikke ønsker
33 strukturering for båter under 11 meter i lukket gruppe. Dette fikk KrF gjennomslag for i
34 Granavolden-plattformen, der det slås fast at det ikke skal gjøres endringer hva gjelder taket
35 for strukturordningen i de ulike flåtegruppene.

36 KrF har altså fått gjennomslag for en fiskeripolitikk som sikrer en variert flåtestruktur og
37 livskraftige kystsamfunn, og der det ikke åpnes for at kvoter kan samles på stadig færre og
38 større fiskefartøy ut over dagens kvotetak. Dermed faller også mye av grunnlaget bort for å
39 følge anbefalingene fra Eidesen-utvalget om maksimal effektivisering for å generere
40 ressursrente som skal beskattes.

1 Våren 2019 legger regjeringen fram en stortingsmelding basert på Eidesen-utvalgets NOU-
2 rapport, og en utredning om ressursrente i havbruksnæringa. KrF ser positivt på at det
3 gjennomføres forenklinger og forbedringer av kvotesystemet i samsvar med formuleringene
4 i Granavolden-plattformen. KrFs landsmøte ber samtidig om at KrFs stortingsgruppe og
5 statsråder sier et klart og tydelig nei til å innføre ressursrentebeskatning i fiskeriene og
6 havbruksnæringa.

7 Kristelig Folkeparti vil:

- 8 • si nei til ressursrentebeskatning av fiskeri og havbruksnæringa.
- 9 • at det innføres produksjonsavgift på havbruk som tilfaller kommuner og
10 fylkeskommuner etter modell fra havbruksfondet.

11

12 Resolusjon nummer: 25

13 Forslagsstiller: Trøndelag krf

14 **Kreditt for fremtiden!**

15 KrF ser med bekymring på utviklingen i forbruksgjelden i Norge. Dette gjelder spesielt utlån
16 til forbrukere, med kredittkort. Tilbyderne av forbruksgjeld driver kynisk med profitt som
17 mål. Selskapene driver ofte uten rådgiving til kundene, uten oppfølging. Selskapene har også
18 manglende kunnskap om kunden.

19 I dag er det 115 mrd i forbruksgjeld i Norge, og øker hver dag. Denne utviklingen er
20 skremmende. Dette er en økonomisk felle for mange og kan bidra til en fattigdomsfelle. I
21 Nettavisen kunne vi 30.mars lese om en som har havnet i en slik felle, det vanskelig å komme
22 seg ut når kreditt- og inkassoselskapene har fått «kloa» i deg.

23 Formålet i finansforetaksloven er å bidra til en finansiell stabilitet, der finansforetak virker på
24 en hensiktsmessig og betryggende måte.

25 Et mål bør være at alle kredittselskaper bør ha en aktiv form for rådgiving til kundene for at
26 kundene i all hovedsak skal kunne betale for seg. Et annet mål er at kredittselskapene bør ta
27 store deler av tapene selv når kundene ikke betaler for seg. Dette med mange andre
28 ordninger bør være skjerpene for kredittselskapene.

29 Det er for lett å få konsesjon for bankvirksomhet i Norge. KrF vil stramme inn
30 konsesjonskravene for bankvirksomhet slik at formålet i finansforetakloven blir oppfylt.

31

32

33

1 Resolusjon nummer: 26

2 Forslagsstiller: Trøndelag krf

3 **Støtten til tannregulering må ikke svekkes!**

4 Kristelig Folkeparti samlet til landsmøte i Stavanger 26.-28. april har merket seg signalene
5 om at Regjeringen tenker å legge om den offentlige støtten til tannregulering slik at en del
6 som i dag får slik støtte vil miste den, og alle vil få økte egenandeler. KrF er redd for at dette
7 særlig vil gå ut over barn fra familier med svak økonomi og derved bidra til å skape unødige
8 sosiale forskjeller. KrF mener dette vil være dårlig familiepolitikk.

9 Kjeveortopedisk behandling på barn (tannregulering) har fra 1960-tallet vært finansiert
10 gjennom folketrygden. I motsetning til Sverige der tannbehandling har vært utført i offentlig
11 regi, til dels av allmenntannleger, har behandlingen i Norge vært utført av
12 privatpraktiserende spesialister. Den norske modellen ble i sin tid valgt fordi man mente det
13 ville bli vanskelig å få søkere til offentlige spesialiststillinger i distriktene, noe som viste seg å
14 være riktig. Modellen har fungert svært bra, mens den i Sverige har vist seg å være både
15 dyrere og gi dårligere resultater.

16 Den norske modellen har sikret god geografisk fordeling av trygdemidlene og gitt alle barn et
17 tilbud om spesialistbehandling av høy kvalitet uten sosial skjevfordeling. Refusjonsreglene
18 har sikret mest penger til de med størst behandlingsbehov og samtidig hindret
19 overbehandling. Reglene har vært uendret siden 1986.

20 Landsmøtet mener imidlertid det er tid for å gjennomgå trygdeordningen og foreta en
21 evaluering av refusjons- og takstsystemet. Det bør umiddelbart, i tråd med
22 Blankholmutvalgets anbefaling, nedsettes et eget utvalg der både myndigheter og det
23 kjeveortopediske fagmiljøet er representert. Et slikt utvalg vil også kunne se på om
24 ordningen slik den har fungert, har vært for romslig og av noen kan ha blitt utnyttet til å ta
25 en for høy pris, slik det har vært hevdet i mediene.

26 KrFs landsmøte mener fortsatt trygdefinansiering er det beste for pasientene og ikke at
27 ansvar og penger overføres til DOT. Landsmøtet vil sterkt advare mot at det foretas
28 systemendringer eller kutt i finansieringen som svekker mulighetene for at alle barn med
29 behov for tannregulering kan få den nødvendige hjelp til å gjennomføre dette. KrF mener
30 det vil gå ut over familier med dårlig råd, føre til uønskede sosiale skjevheter og ikke minst
31 gjøre at mange barn vil leve videre med potensielle plager som vil påføre mye lidelse senere
32 i livet. Her må også "føre var"- prinsippet gjelde.

33

34

1 Resolusjon nummer: 27

2 Forslagsstiller: Møre og Romsdal KrF

3 **Voksenrett til videregående skole for flyktninger etter** 4 **introduksjonsprogrammet**

5 Mange flyktninger som er ferdig med introduksjonsprogrammet sliter med å komme seg i
6 arbeid eller få muligheter for utdanning på grunn av mangel på nødvendig kompetanse. De
7 fleste flyktingene som kommer til Norge, kommer i voksen alder og er gjerne mellom 25 og
8 40 år.

9 De aller fleste ønsker å komme seg i arbeid for å bidra til det norske velferdssystemet, men
10 det norske arbeidslivet krever i dag faglige ferdigheter som kan gjøre dette vanskelig for en
11 god del av våre nye landsmenn.

12 Det er mange som ikke får plass i den norske videregående skolen på grunn av
13 ungdomsretten. En stor del av flyktingene ønsker seg nettopp et yrkesfaglig studium på
14 videregående nivå, men får dessverre ikke studieplass.

15 KrFs landsmøte ønsker at det legges til rette for at også denne gruppen får rett til skoleplass,
16 slik at de får økt mulighetene til å delta i det norske arbeidslivet.

17

18 Resolusjon nummer: 28

19 Forslagsstiller: KrFU

20 **Alle barn har rett til skole**

21 Mindreårige asylsøkere som har fått avslag på asylsøknaden sin er i dag ikke garantert å få
22 lov til å fortsette videregående opplæring. Dette er i strid med både første tilleggsprotokoll
23 til Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) og FNs Barnekonvensjon, som
24 begge er gjort til en del av norsk lov gjennom Menneskerettsloven. KrF mener at retten til
25 skolegang for mindreårige asylsøkere som har fått avslag på asylsøknaden sin må lovfestes.

26 Opplæringsloven § 3-1 fastsetter at retten til videregående opplæring gjelder til datoen for
27 endelig vedtak for avslag på søknad om oppholdstillatelse. Dette mener KrF er brudd med
28 Barnekonvensjonen art. 28 som gir alle barn rett til utdanning. I Barnekonvensjonens artikkel
29 2 fastslås det at rettighetene skal foreligge uten noen form for diskriminering. Å frata en elev
30 retten til skolegang fordi foreldrene ikke velger å reise fra landet ved asylavslag, er per
31 definisjon en diskriminering. I tillegg sier tilleggsprotokollen til EMK at «(...)intet menneske
32 skal nektes retten til utdanning». Dette gjør norsk praksis til brudd på både
33 Barnekonvensjonen og EMKs første tilleggsprotokoll.

34 I følge FaFo-rapporten «Normalitet i Limbo» utvikler mange ungdom som mister
35 skoleplassen sine psykosomatiske problemer, som f.eks magesår, som en direkte konsekvens
36 av å miste en forutsigbar skolehverdag i en ellers veldig uforutsigbar livssituasjon. Den
37 samme rapporten viser også til at halvparten av barna som venter på utsendelse venter i
38 mer enn tre år. Det betyr at barna da vil stå uten skolegang i tre år. Det er kritisk. Norge kan

1 ikke bedrive menneskerettighetsbrudd og vi er ansvarlig for å ivare ta alle barn. Derfor
2 mener KrF at denne praksisen må opphøre, og at opplæringsloven må endres slik at retten til
3 skoleplass for mindreårige asylsøkere gjelder helt frem til utreisedato.

4 Det er viktig å presisere at KrF ikke tar til orde for å utsette utsendelsen av barn og ungdom
5 med avslag, men mener Norge må overholde retten til at barn skal få gå på skole. Dette
6 betyr at de må få gå på skole i perioden mellom avslag på søknaden og utsendelse.

7 KrF vil:

- 8 • Sikre barn som skal sendes ut av landet skolegang i venteperioden.

9

10 Resolusjon nummer: 29

11 Forslagsstiller: stortingsgruppa

12 **Dugnad mot ensomhet**

13 KrF vil bygge de små fellesskapene. Vi tror på familien, lokalsamfunnet og på
14 frivilligheten. Vi mener ensomhet forebygges gjennom personlig engasjement for
15 hverandre, og ved at det offentlige legger til rette for levende og aktivt sivilsamfunn.

16 Ensomhet er et økende samfunnsproblem. Stadig flere oppgir at de ikke har noen de kan
17 regne som sine nærmeste, at de ikke har noen å lene seg på i livet.

18 Over en million nordmenn rammes av ensomhet. 280 000 personer kjenner på ensomhet
19 kontinuerlig og vedvarende, og om lag 70 000 opplever at de er isolerte. Rundt en femtedel
20 av befolkningen sier de er plaget av ensomhet. Ensomhet bidrar blant annet til frafall i
21 skolen og kan forsterke psykiske plager. Barn og unge er særlig utsatt.

22 KrF vil ha en dugnad mot ensomhet. Vi vil styrke arbeidet i kommunene, og i samarbeid med
23 næringsliv, frivillige organisasjoner, enkeltpersoner, kultur- og idrettslag og andre
24 samarbeidspartnere lokalt, ha et felles løft mot ensomhet.

25 Alle kommuner skal utarbeide en strategi for ensomhetsdugnaden.

26 Frivillig engasjement på tvers av generasjoner gjennom besøkstjenester og aktiviteter i
27 menigheter, frivillige lag og foreninger bør oppmuntres og støttes. Gjennom innføring av
28 fritidskort inkluderes barn og unge i aktiviteter på fritiden. Dugnad for bekjempelse av
29 ensomhet kan skje i partnerskap med næringsliv og sivilsamfunn, og med stat og kommune
30 som aktiv part.

31 Sammen skal vi styrke de små fellesskapene og forebygge ensomhet gjennom personlig
32 engasjement for hverandre!

33

34 Resolusjon nummer: 30

35 Forslagsstiller: KrFU

36 **Koordinator for foreldre som venter barn med spesielle behov**

1 KrF fikk i regjeringsplattformen gjennomslag for å lovfeste at alle foreldre som venter barn
2 med spesielle behov skal få en koordinator allerede under svangerskapet, inkludert rett til
3 helhetlig veiledning og tilrettelegging. Dette mener KrFs landsmøte at KrF må sikre i
4 regjering.

5 Mange foreldre som venter barn de vet har en funksjonsnedsettelse synes det er vanskelig å
6 vite hva slags rettigheter de har og hva de har krav på hjelp til. KrF mener vi må legge til
7 rette for at disse foreldrenes hverdag blir så bekymringsløs som mulig. Vi ønsker og at det
8 skal oppleves enklere å bære frem barn med spesielle behov, og at alle foreldre får den
9 hjelpen de trenger og har rett på. Dette er bakgrunnen for forslaget til å lovfeste retten til
10 koordinator. Koordinatoren skal opplyse familiene om kva de har rett på av ytelser og hjelp,
11 bistå i søknadsprosesser og være en kontaktperson som foreldrene kan stille spørsmål til.
12 Det må etterstrebnes at hver familie kun må forholde seg til ett menneske.

13 KrFs landsmøte vil:

- 14 • At KrF i regjering skal sikre koordinator for foreldre som venter barn med spesielle
15 behov

16

17 Resolusjon nummer: 31

18 Forslagsstiller: KrFU

19 Krav til fritidskort

20 KrF fikk i regjeringsforhandlingene med Høyre, Venstre og FrP på Granavolden gjennomslag
21 for å innføre et fritidskort for barn og ungdom. Vi vet at en del foreldre i dag ikke har råd til å
22 betale for fritidsaktiviteter for barna sine, samtidig som vi vet at mye av barn og unges
23 sosiale fellesskap er nettopp disse stedene. Å ikke kunne delta på fritidsaktiviteter fordi
24 foreldrene ikke har råd til det kan være veldig sårt. Samtidig kan det være mye stigma
25 knyttet til inntektbaserte ytelser og støtteordninger, derfor er det så bra at fritidskortet skal
26 være en universell ordning. Fritidskortet skal være for alle, uansett. KrFs landsmøte setter
27 disse kravene til fritidskortet:

28

29 *Kortet må kunne brukes på alle typer fritidsaktiviteter*

30 Barn og unge er ikke en homogen gruppe, og har ulike interesser. Derfor mener KrFs
31 landsmøte at fritidskortet må kunne brukes på alle typer fritidsaktiviteter. Det er viktig at
32 hver og en skal få gjøre det de har interesse for, og det kan ikke være sånn at kortet bare kan
33 brukes på eksempelvis håndball eller fotball. Kortet må skape reell frihet til å delta på hvilken
34 aktivitet barnet selv ønsker, uavhengig om dette betyr fotball, kor eller fiolintimer.

35 *Kortet må komme med penger*

36 Fritidskortet kommer til å være en betydelig kostnad. Det blir det når kortet skal gis til mer
37 enn en halv million mennesker. Fyller vi på to tusen kroner per kort, betyr det en kostnad på
38 en milliard. Det kan være fristende å sende regningen til kommunene, men det mener vi
39 regjeringen ikke kan gjøre. Derfor krever KrFs landsmøte at kortene skal komme med

1 minimum 2000 kr. Det er mye penger, men vi mener dette er en prioritering det er
2 avgjørende å gjøre.

3

4 *Det skal være mulig for en kommune å fylle på kortet*

5 Selv om kortet skal komme med penger mener vi det må være mulig for kommunene å fylle
6 på kortene ytterligere. Kostnadene knyttet til fritidsaktiviteter varierer fra kommune til
7 kommune, og kommunene vet selv i stor grad hvor skoen trykker. Dersom kommunene
8 mener at det skal åpnes for at kortet skal kunne være betaling for mer enn en fritidsaktivitet
9 må de og få muligheten til dette.

10

11 *Det skal være lettvisnt å bruke kortet, og alle skal vite hvordan*

12 Skal fritidskortet reelt sett være et kort for alle, må det være ubyråkratisk og lett å bruke,
13 uavhengig av bakgrunn og norskkunnskaper. Derfor vil vi at det skal informeres om kortet og
14 hvordan det brukes ved skolestart. Det må og være et tema på utviklingssamtaler og ved
15 andre anledninger skolen har kontakt med både elev og foresatte.

16

17 Resolusjon nummer: 32

18 Forslagsstiller: KrFU

19 **Utvid ordningen med gratis prevensjon!**

20 God tilgang på prevensjon er avgjørende for å redusere antallet aborter i Norge. KrF har i
21 flere år jobbet for å utvide ordningen med gratis prevensjon, og har i Granavolden-
22 plattformen fått gjennomslag for å gradvis utvide ordningen til å gjelde alle jenter mellom 16
23 og 24 år.

24 Ungdommer under 16 år er ikke i dag omfattet av ordningen. De jentene det gjelder under
25 16 år utgjør et fåtall, men tilhører samtidig en gruppe som er svært sårbare for uønsket
26 graviditet, og hvor eventuelle graviditeter får store konsekvenser. KrF mener det er
27 problematisk å utvide ordningen til å gjelde ungdom under den seksuelle lavalderen.
28 Samtidig mener vi at å fjerne aldersgrensen vil gi ungdommene et ekstra insentiv til å
29 oppsøke helsestasjoner eller lignende, og at de får snakke med helsepersonell om at de er
30 seksuelt aktive. Dette kan bidra til både at de beskytter seg bedre, men også til at
31 helsepersonell kan avdekke eventuelle negative seksuelle forhold blant disse unge jentene.

32 Vi mener det er naturlig at helsesøstre og sykepleiere får samme rekvireringsrett for
33 prevensjon til jenter under 16 år. I dag er det kun leger som kan skrive ut prevensjon til
34 denne gruppen. Ved helsestasjoner er det få leger, men kanskje flere helsesøstre og
35 sykepleiere. For de sårbare jentene dette gjelder kan det være tryggere å oppsøke
36 skolehelsetjenesten eller en helsestasjon for unge, enn fastlegen. Dette vil gi mer trygghet
37 for jentene det gjelder og vil bidra til å forhindre uønskede graviditeter for denne
38 aldersgruppen.

1 KrF vil:

- 2 • At alle ungdommer opp til 24 år skal få tilgang til gratis prevensjon
- 3 • Gi helsesøstre og sykepleiere rekvireringsrett for prevensjon til jenter under 16 år
- 4 • Bedre informasjonen om prevensjon og ulike prevensjonsmidler

5

6 Resolusjon nummer: 33

7 Forslagsstiller: KrFU

8 **KrF sier nei til atomvåpen!**

9 De aller fleste land i verden har sagt et klart nei til atomvåpen, og det er ikke rart når vi vet
10 de enorme ødeleggelsene og lidelsene bruk av slike våpen vil forårsake. Atomvåpen er
11 faktisk en trussel mot vår eksistens, og i en verden som på mange måter blir stadig mer
12 uforutsigbar er det grunn til bekymring.

13 Det er blant annet alarmerende at både USA og Russland nylig har valgt å trekke seg ut av
14 INF-avtalen, nedrustningsavtalen fra 1987 som forpliktet landene til å fjerne en hel gruppe
15 av landbaserte mellomdistanseraketter med atomvåpen, samt forbød partene å skaffe seg
16 nye atomvåpen.

17 Vi vet at krig med atomvåpen vil ha katastrofale og globale konsekvenser for alt liv på jorda.
18 KrF mener derfor at Norge bør signere FNs forbud mot atomvåpen. At Norge er medlem av
19 NATO er i seg selv ikke et godt nok argument for å la være. Tvert imot bør Norge ta en
20 lederrolle, også innad i NATO, i kampen for en verden uten atomvåpen.

21

22 Resolusjon nummer: 34

23 Forslagsstiller: Innlandet KrF

24 **KrF ønsker en flyktningpolitikk i tråd med FNs anbefalinger**

25 68,5 millioner mennesker var på flukt fra forfølgelse og væpnet konflikt ved inngangen til
26 2018. Dette er en økning på 2,9 millioner sammenliknet med året før og dette anses å være
27 det høyeste antall fordrevne mennesker siden andre verdenskrig. For sjetten år på rad stiger
28 totaltallene for mennesker på flukt. Samtidig har Norge i dag rekordlave ankomsttall. KrF vil
29 bygge et varmere samfunn der vi tar tak i de viktigste utfordringene i vår tid. Vi har et ansvar
30 for å handle når noen lider nød uavhengig av hvem de er, hvor de kommer fra og hvordan de
31 har valgt å leve sine liv. Norge har alle forutsetningene for å gjøre mer for å hjelpe
32 mennesker på flukt!

33

34 **Gjeninnfør rimelighetsvilkåret**

35 I 2016 ble rimelighetsvilkåret i internfluktvurderingen i asylsaker fjernet. Det vil si at
36 personer som ikke kan returneres til hjemlandet fordi de vil være i fare der, nå kan

1 returneres til en annen del av landet uten at man vurderer om dette er rimelig. At
2 rimelighetsvilkåret er fjernet går utover de mest sårbare asylsøkerne, som barnefamilier,
3 enslige mindreårige, kvinner uten nettverk og syke. Dette er barn og voksne som ville fått
4 beskyttelse før vilkåret ble fjernet, men som nå skal returneres til områder der det er
5 usikkert om de vil klare seg.

6 Da vilkåret ble fjernet understreket UNCHR at det er nødvendig med et rimelighetsvilkår for
7 at internfluktvurderingen skal være i tråd med FNs flyktningkonvensjon. Fjerning av
8 rimelighetsvilkåret strider derfor med våre folkerettslige forpliktelser. Alle land i EU, samt
9 Canada, USA, Storbritannia og Australia krever at rimelighet vurderes ved internflukt. Norge
10 er det eneste landet som, til tross for kritikk fra UNHCR, ikke anvender rimelighetsvilkåret
11 når det skal vurderes om en person kan returneres til internflukt.

12 Det kan vi ikke være bekjent med. KrF har alltid stått i kampen for de mest sårbare, og den
13 kampen vil vi aldri gi opp. KrF mener at de som ikke har lovlig grunnlag for opphold i Norge,
14 skal sendes ut, men vi mener at sentrale rettssikkerhetsgarantier må ivaretas. Derfor mener
15 vi at rimelighetsvilkåret skal gjeninnføres ved vurderinger av internflukt.

16

17 **Europeisk solidaritet**

18 Det er bra at Norge frivillig deltok i EUs relokaliseringsprogram i 2016 og 2017, men behovet
19 for relokalisering er ikke mindre i dag. Amnesty Internationals dokumentasjon viser at
20 majoriteten av flyktningene og asylsøkerne som ankommer Hellas nå er kvinner og barn. De
21 utgjør litt over 60 prosent av ankomstene så langt i år. Mer enn 15.500 personer bor i fem
22 overfylte leire på de greske øyene som var ment for rundt 6400 personer. Flere tusen
23 mennesker, inkludert mange med særskilte behov, som spebarn og personer med nedsatt
24 funksjonsevne sover fortsatt i telt. De mangler tilfredsstillende sanitære forhold og
25 drikkevann. Situasjonen i Hellas og Italia viser et akutt behov for mer solidaritet fra andre
26 europeiske land. KrF mener at Norge bør forplikte seg til å re-lokalisere asylsøkere fra Hellas
27 og Italia også i 2019, for å fortsette å bidra til en europeisk ansvarsfordeling.

28 KrF vil:

- 29 ● At Norge gjeninnfører rimelighetsvilkåret for å sikre at norsk asyl- og flyktningpolitikk
30 er i tråd med FNs flyktningkonvensjon.
- 31 ● At Norge forplikter seg til å re-lokalisere asylsøkere fra Hellas og Italia, for å fortsette
32 å bidra til en europeisk ansvarsfordeling.

33

34 Resolusjon nummer: 35

35 Forslagsstiller: Nordland KrF

36 **Stabilt styre viktig for utvikling**

37 Støtte til demokratisk utvikling og godt styresett må være en sentral del av norsk bistand,
38 uttaler KrFs landsmøte.

1 Det er ikke nok med frie valg. Den reelle demokratiske tradisjonen og kultur bygges mellom
2 valgene. Dette er langsiktig systematisk arbeid. Det drives en god del internasjonalt arbeid
3 på dette området, men Norge har ikke prioritert denne siden av utviklingspolitikken. Det er
4 uheldig, ikke minst fordi Norge med sin tillit og rolle kunne spilt en mye mer sentral rolle i
5 demokratiassistanse i mange land. Dette krever ikke de store bevilgningene, men jevnt og
6 trutt arbeid.

7 Å sikre godt og stabilt styresett i de landene vi gir bistand til, er også viktig for å bidra til at
8 de totale bistandsmidlene forvaltes på en god og transparent måte. Vi skal ikke eksportere
9 den norske demokratiske modellen, men Norge har en unik mulighet, gjennom
10 demokratiassistanse spesielt, å bidra til styrking av de politiske institusjonene og prosessene
11 i land med en svak demokratisk tradisjon. Fra norsk side har både statsapparat, akademia,
12 frivillige organisasjoner, kommuner, fylker og politiske partier mye å bidra med.

13 I det større bildet, er dette et viktig bidrag til fred, menneskerettigheter og stabilitet, uttaler
14 KrFs landsmøte.

15

16 Resolusjon nummer: 36

17 Forslagsstiller: Hordaland KrF

18 **Staten må ta en større del av regningen for skinnegående kollektiv!**

19 Videre satsinger på skinnegående kollektivtransport er essensielt for at Norge skal nå Paris-
20 avtalens mål om vesentlig reduksjon i CO₂ utslipp. 1. januar 2018 trådte Lov om klimamål,
21 også kalt klimaloven, i kraft, og setter premisser for videre investeringer i infrastruktur:
22 Klimagassutslippene skal reduseres med 40 % innen 2030 fra referanseåret 1990. Dette
23 fordrer aktiv politikk, og krever at det offentlige finansierer viktige investeringer i
24 skinnegående kollektivtransport, som et betydningsfullt tiltak i å redusere utslipp.

25 Veitrafikk er den klart største årsaken til klimagassutslipp i de store byene, og er derfor også
26 den viktigste sektoren for reduksjon av fremtidige utslipp. I 2017 utgjorde veitrafikken 55 %
27 av de totale utslippene i Oslo, 42 % i Bergen, 31 % i Trondheim og 46 % i Stavanger. Flere
28 byer har igangsatt viktige investeringer for at innbyggerne skal ta i bruk kollektivtransport.
29 Samtidig har kommunene og fylkene vanskeligheter med å finansiere disse tiltakene,
30 ettersom innbyggerne nå gir tydelig uttrykk for at taket for kostnader tilknyttet bompenger er
31 nådd. Det kan gi kommunene begrenset handlingsrom og får få andre muligheter enn å
32 utsette videre investeringer i infrastruktur.

33 Om skinnegående trafikk kalles tog, bybane eller t-bane bør være irrelevant. Forskjellene
34 mellom utslippene er ubetydelige, men staten velger likevel å forskjellsbehandle
35 prosjektene. Mens hele utbyggingen av dobbeltspor for tog mellom Arna og Bergen sentrum
36 finansieres av staten, tar de kun halve regningen for Bybaneutbygging mellom Bergen
37 sentrum og Fyllingsdalen. Det samme er tilfellet i Oslo mellom T-anen og Intercity: Tog
38 finansieres helt og fullt av staten.

1 KrF vurderer det som uheldig at klimavennlig satstinger på skinnegående kollektivtransport
2 forskjellsbehandles av staten. Derfor vil KrF at store infrastrukturprosjekter med betydelig
3 miljøgevinst i hovedsak skal finansieres gjennom statlige tilskudd, ettersom det er Stortinget
4 og Regjeringen som har forpliktet seg på Parisavtalen, og derfor naturligvis også må ta
5 brorparten av utgiftene som kommer som en konsekvens av nasjonale vedtak.

6 KrF mener det er viktig at Norge fastholder målsetningene som er satt i Parisavtalen.
7 Samtidig er det viktig at det i hovedsak er staten som bærer den økonomiske konsekvensen
8 av det.

9 KrF vil:

- 10 • At staten konsekvent skal finansiere 75 % av kostnadene ved investeringer i
11 skinnegående kollektivtransport

12

13 Resolusjon nummer: 37

14 Forslagsstiller: Akershus KrF

15 **Nei til hjemmelekser, ja til valgfrihet og fritid!**

16 Effekten av lekser i skolen er usikker¹, og det foreligger mange utfordringer med dagens
17 lekseordning. Leksene går utover barns fritid og rett til å leke, foreldrenes ressurser og
18 utdanningsnivå blir avgjørende for barns prestasjoner på skolen, det skaper sosiale
19 forskjeller og det bidrar til økt stress og press i skolen og i hjemmet.

20 En positiv effekt ved å fjerne hjemmeleksene vil være at familiene blir kvitt leksestresset om
21 kvelden og kan bruke tiden etter skolen sammen til andre ting. Hjemmeleksene konkurrerer
22 ofte med fritidsinteresser og sosialt samvær. KrF er opptatt av at familiene skal ha mest
23 mulig valgfrihet og mer tid sammen, ved å fjerne leksene fra skolen oppnår en dette.

24 Finland har i over et tiår toppet PISA-undersøkelsen.² Den finske barneskolen har ikke lekser,
25 ei heller heldagsskole, og prestasjonene er jevnt over bedre enn det vi ser fra de landene
26 som fremdeles praktiserer ordningen med lekser i skolen.

27 Flere norske skoler har tidligere gjennomført forsøk med å kutte leksene helt eller delvis ut,
28 med gode resultater.³ De sosiale forskjellene mellom elevene jevnes ut, og de elevene som
29 kommer fra mindre ressurssterke hjem har prestert bedre. Dog har forsøkene og forskningen
30 som har blitt gjennomført på feltet vært i relativt liten skala. For å finne ut av hvordan en
31 leksefri skole faktisk fungerer i praksis og hvilken modell som passer best for den norske
32 skolen ønsker KrF å gjennomføre forsøk med leksefri skole.

¹ <https://forskning.no/skole-og-utdanning-statistisk-sentralbyra-partner/lekser-har-ikke-stor-effekt/874045>

² <http://www.neurominders.com/blog/2017/10/16/norsk-skolesystem-sett-fra-finland>

³ <https://www.aftenposten.no/norge/i/8wok2/--Bedre-resultater-med-leksefri-skole>

1 KrF vil:

- 2 • Gjennomføre forsøk med leksefri skole på barne- og ungdomsskolen

3

4 Resolusjon nummer: 38

5 Forslagsstiller: sogn og fjordane

6 Stemmerett for 16-åringar

7 **KrF vil gje stemmerett for 16-åringar ved lokalval**

8 KrF meiner det er rett å la ungdom få vere med og påverke kommunen og fylket dei bur i,
9 gjennom val, frå dei er 16 år. Har vore gjennomført prøveprosjekt på dette i ein del
10 kommunar, og resultata er ganske positive. Ein kan ikkje vente at valdeltakinga går opp, for
11 færre i desse årsklassane vil stemme. Men det gjev eit høve for dei unge som bur i
12 kommunen og som er engasjerte til å få fram meininga si. Avgjerdene til kommunestyre og
13 fylkesting påverkar i høg grad kvardagen til ungdomen. Både for skule, for fritid og for korleis
14 dei opplever infrastrukturen. Men endå meir; det handlar om framtida deira og det å ta val
15 som skapar eit samfunn dei ønskjer. Det handlar om dei store spørsmåla som klima, likeverd,
16 trusfridom og menneskeverd. Det er ingen ting som tyder på at ungdomen er mindre i stand
17 til å vere med og påverke dette enn godt vaksne og eldre.

18 KrF vil ikkje senke myndighetsalderen til 16 år, så ordninga vil gje stemmerett men ikkje rett
19 til å stille til val. Det er slik ordninga er i Den norske Kyrkja, og som fungerer der.

20 Det er ein samanheng mellom engasjement i kommunen din og om du flyttar heim. Slik sett
21 vil kanskje også stemmerett for 16-åringar gje sterkare tilknytning og vere eit av mange tiltak
22 mot sentralisering.

23 Dagens 16-åringar har alle forutsetningar for å delta i val: Dei har fullført obligatorisk
24 skulegang, dei er gamle nok til å betale skatt og dei kan bli fengsla om dei bryt lova.

25 Derfor vil KrF frå neste lokalval, om fire år, at aldersgrensa for å kunne stemme blir sett til 16
26 år.

27

28 Resolusjon nummer: 39

29 Forslagsstiller: KrF Kvinner (i samarbeid med internasjonal utvalg og fraksjonen (Hareide))

30 **Regjeringen må vise handlekraft i kampen mot Gendercide!**

31 Norge må ta initiativ til en internasjonal konferanse i samarbeid med FN om «Gendercide»
32 for å sette fokus på problemet og skaffe internasjonal støtte for konkrete tiltak, mener KrFs
33 landsmøte.

34 I noen land er sannsynligheten mindre for at du blir født, dersom du er jente. Hvis du som
35 jente blir født er du i fare for å ikke få vokse opp. I deler av verden gjør holdninger,
36 tradisjoner og kultur at en datter medfører en større økonomisk og sosial belastning for

1 familien, for eksempel medgift i forbindelse med ekteskap. Som følge av dette blir jenter
2 systematisk selektert bort og utsatt for vold, noe som har ført til et stort kvinneunderskudd i
3 mange land. I følge FN er rundt 126 millioner jentebarn «borte» siden 1990 og til i dag.

4 KrFs landsmøte anerkjenner kompleksiteten knyttet til preferanser for sønner og
5 jenteunderskuddet i enkelte kulturer. Samtidig ble 179 land ved befolkningskonferansen i
6 Kairo i 1994 enige at man skulle «eliminere alle former for diskriminering mot jentebabyer
7 og årsakene til guttepreferanser». Likevel er dette fortsatt et stort problem i mange land.
8 Det er nå gått 25 år siden Kairo-konferansen og denne utfordringen har ikke avtatt. Norge
9 må, i samarbeid med FN, ta initiativ for at enigheten fra Kairo-konferansen følges opp i
10 handling,

11 Granavolden-erklæringen slår fast at Norge skal «ta et internasjonalt initiativ for å motvirke
12 «Gendecide». KrFs landsmøte mener at regjeringen nå bør ta initiativ til en internasjonal
13 konferanse i samarbeid med FN med et særlig fokus på det store jenteunderskuddet i verden
14 og hvordan dette kan stanses.

15

16 Resolusjon nummer: 40

17 Forslagsstiller: KrF Kvinner

18 **Nei til ulovlig reklame og skjønnhetstyranni mot barn og unge**

19 Forskere i SIFO plasserer norske barn og unge på Europatoppen i bruk av sosiale medier og
20 derved mest eksponert for reklame. Nyere forskning viser at norske barn er utsatt for både
21 ulovlig og individbasert reklame basert på personopplysninger.

22 Reklamen er svært kjønnsdelt og har bl.a retusjerte bilder med seksualisert innfallsvinkel.
23 Dette bidrar direkte til kroppspress og dårlig selvfølelse inn i voksenlivet, noe som kan være
24 ødeleggende for psykisk helse og evnen til å bygge gode relasjoner. Det reklameres åpent for
25 plastiske operasjoner, alkohol og skjønnhetsprodukter.

26 KrF mener at det må gjøres et konkret krafttak mot aktører som reklamerer ulovlig mot barn
27 og unge. Hjemlene finnes i lovverket (markedsføringsloven) og det bør vurderes å heve
28 bøtenivået betraktelig. Sanksjoner basert på prosent av omsetningen har vist seg å være en
29 kraftfull variant ift personvern og kan kopieres til dette feltet. En første mulighet kan være å
30 bøtelegge de klinikkene som reklamerer for plastiske operasjoner overfor barn.

31 Barn og unge reagerer selv på hvordan reklamen er kjønnsdelt og basert på personlige
32 opplysninger, men forventer at myndighetene og politikerne tar ansvar og skjermer dem
33 bedre. Dette gjelder både bloggere med skjult reklame, bedre merking av fiksede bilder og
34 ren ulovlig reklame.

35

36 Resolusjon nummer: 41

37 Forslagsstiller: KrFKvinner

38 **KrF er partiet for de som trenger politikk mest - også i regjering**

1 26.mars smalt det på Facebook fra journalist Fredrik Solvang at KrF trakk seg fra NRK
2 Debatten om arbeidsavklaringspenger(AAP) fordi partiet mente det var best. Arbeids-og
3 sosialministeren skulle representere regjeringen i debatten.
4 Statistiksjeff i NAV Ulf Andersen presenterte den 4.april tall som viste at AAP-
5 innstrammingen har gitt 3.100 flere på sosialhjelp i 2018. Endelige tall foreligger i juni 2019.
6 Han viser til at det hovedsakelig er endringen i vilkåret om å få forlenget AAP utover ordinær
7 periode som har medført denne økningen. Dette er alvorlig for den gjelder. Overgang til
8 sosialhjelp skaper uforutsigbarhet, stress og bekymring for personer som prøver å komme
9 over i eller tilbake til arbeid.
10 KrF står for en helhetlig og forutsigbar politikk på området ut fra egne prioriteringer. Med
11 vår fire prosents oppslutning søker vi alle muligheter for å finne og forbedre ordninger for de
12 som trenger det. Granavold-plattformen understreker også dette, at i situasjoner hvor en
13 ikke kan forsørge seg selv for eksempel ved sykdom, skal den enkelte sikres en anstendig og
14 forutsigbar inntekt.
15 KrF vil

- 16 • Følge utviklingen nøye framover og revurdere innstramminger i AAP-regelverket for
17 en best mulig virkning for befolkningen

18
19 Det skal ikke være tvil om at KrF kjemper for de som trenger politikk mest-også i regjering.
20
21
22

1 Resolusjon nummer: 42

2 Forslagsstiller: KrFKvinner

3 **Tenåringer trenger foreldre som bryr seg**

4 Undersøkelser viser at de aller fleste ungdommer trives på skolen , har nære venner og er
5 optimistiske med tanke på fremtiden. Men puberteten kan være vanskelig for enkelte når
6 hormoner herjer i kroppen og hjernen utvikles. Skolen og foreldrene har et stort ansvar for
7 at alle tenåringer skal få en god hverdag. Erfaringer fra Island viser at fravær av foreldretid
8 henger direkte sammen med risiko for ungdomsfall.

9 KrF vil

- 10 • at skole-hjem-samarbeid skal ha lav terskel for kontakt begge veier.
- 11 • at barn og foreldre involveres i drøftinger om hva som krever nulltoleranse i skolen,
12 f.eks mobilfrie skoler.
- 13 • at alle ungdomsskoleelever har hyppig og forutsigbar tilgang til helsesøster.
- 14 • at foreldrenettverk bli en viktig ressurs i kommunens forebyggingsarbeid

15

16 Resolusjon nummer: 43

17 Forslagsstiller: KrFKvinner

18 **KrF vil kjempe for dei yngste**

19 Norske barnehagar er truleg av dei beste i verda! Slik har mange kjent det, når dei har levert
20 frå seg sine små til dyktige og omsorgsfulle barnehagelærarar tidlege morgonar før dei
21 hastar vidare til morgonmøte og jobbkvardag.

22 Likevel ynskjer KrF å gjere dei tidlege åra til borna våre endå betre. Den tida borna ikkje kan
23 vere med sine næraste, må vi som samfunn og kommune leggje til rette for at dei, familieane
24 og ikkje minst kyndige barnehagetilsette har dei beste rammene for barnehagekvardagen.

25 KrF vil kjempe for barnehageborna og barnehagen. Vi ser at mange barnehagetilsette ynskjer
26 seg auka vaksentettleik gjennom barnehagekvardagen. Det er ikkje rett verken for borna
27 eller dei tilsette å kjenne at det ikkje er eit ledig fang eller ledige hender når borna treng det.

28 Difor vil KrF at bemanningsnorma i barnehagen kan gjelde heile opningstida. Slik kan
29 barnehagetilsette få betre høve til delt skift, god planlegging og nødvendige møter, og likevel
30 vite at det er tilstrekkeleg med vaksne til å ta vare på dei minste borna.

31 KrF ynskjer også å sikre at alle får eit barnehagetilbod i nærmiljøet. Det er viktig for travle
32 småbornsfamiliar å sleppe å frakte borna til eit anna sentrum enn sitt eige. Det er også viktig
33 for KrF å sikre fleksible ordningar med mellom anna minst to barnehageopptak i året.

34 KrF ynskjer å takke alle dei gode barnehagetilsette i landet vårt. Vi vil spele på lag med dykk!

35

36

1 Resolusjon nummer: 44

2 Forslagsstiller: KrFKvinner

3 **Kvinner og menn skal sikres like gode helsetjenester**

4 Granavoll- erklæringa fastsetter at det er et offentlig ansvar å sikre gode helse- og
5 omsorgstjenester til alle. KrF Kvinner forventer derfor at Solberg-regjeringa fokuserer mer på
6 kvinnehelse, slik at kvinner og menn i praksis får like gode helsetjenester.

7 KrF vil:

- 8 • at alle helseprofesjonsutdanninger gir kunnskap om kvinnehelse og forståelse av
- 9 kjønnsforskjeller
- 10 • at det satses mer på forskning på kvinnehelse
- 11 • at *Kvinnehelseportalen.no* sikres finansiering og blir en motvekt til bloggere og andre
- 12 som opptrer som helseguruer på nettet

13 Kunnskapen om at kvinner og menn har ulike helseplager, men også ulike symptomer på lik
14 sykdom og forskjellig reaksjoner på behandling, har økt de siste årene. Men medisinsk
15 forskning foregår fortsatt i stor utstrekning på menn. Diffuse, kroniske lidelser som oftest
16 rammer kvinner, får mindre oppmerksomhet enn «blålyssykdommer».

17

18 Resolusjon nummer: 45

19 Forslagsstiller: KrFKvinner

20 **Lik lønn for likt arbeid – handling må til**

21 KrF Kvinner er glad for at Granavoll-erklæringa påpeker at lik lønn for likt arbeid må være en
22 viktig målsetting, og vi forventer handling fra Solbergregjeringa.

23

24 KrF vil ha:

- 25 • Likelønnsnett i offentlig sektor
- 26 • En modell ala Island- der arbeidsgiver har ansvar for likelønn i bedriften - og der dette
- 27 følges opp med et eksternt tilsyn
- 28 • at NOU 1997:10 *Arbeidsvurdering som virkemiddel for likelønn* blir brukt aktivt

29

30 Lønnsgapet mellom kvinner og menn avslører fortsatt forskjellsbehandling både på
31 individuelt plan og ved lavere verdsetting av arbeid som vanligvis utføres av kvinner.

32 Likelønnsproblemene finnes fortsatt i både offentlig og privat sektor. Solbergregjeringa har
33 muligheten til å gjøre en lenge forventet forskjell på dette feltet.

1 Resolusjon nummer: 46

2 Forslagsstiller: KrFKvinner

3 **Alder ingen hindring!**

4 Norge er fullt av seniorer med bedre helse og bedre utdanning enn noen tidligere
5 generasjoner, og vi trenger dem!

6

7 KrF vil:

- 8 • Fjerne særaldersgrenser
- 9 • Endre mulighetene til generelt å ta ut pensjon ved fylte 62 år
- 10 • Satse på holdningsskapende arbeid, i samarbeid med næringslivet, slik at eldre kan
11 stå i jobb så lenge de ønsker og ikke går ut på dato
- 12 • Støtte prosjekter som gir seniorer mulighet til å bruke kompetansen sin som for
13 eksempel gründersatsing

14

15 Om få år vil landet ha færre yrkesaktive som finansierer trygder og pensjoner til eldre og
16 andre som er utenfor arbeidsmarkedet.

17 Innovasjon Norge har kartlagt at eldre medarbeidere har større sjanse til å lykkes enn yngre
18 på flere områder, f.eks. som gründere på grunn av sin erfaring, kunnskap og kompetanse.

19 Det er likevel en realitet at mange forbinder aldring og alderdom med pleietilbud og
20 sykehjemsplasser, og at vi aksepterer aldersdiskriminering i større grad enn

21 kjønnsdiskriminering og rasisme. Det gir seg utslag i at yngre foretrekkes ved ansettelse
22 uavhengig av kompetanse og krav til jobben.

23 Det er på tide å begynne å fremsnakke eldre og gi dem muligheter til å bruke sin
24 kompetanse. Deltakelse i arbeidslivet bidrar til høyere livskvalitet for den enkelte og flere
25 eldre i arbeidslivet bidrar til et bærekraftig samfunn.

26 Seniorer vil være en stadig mer attraktiv ressurs, men det krever bevissthet for å sikre riktig
27 bruk av deres kompetanse.

28

29 Resolusjon nummer: 47

30 Forslagsstiller: Viken KrF

31 **KrF krever styrket barselomsorg**

32 Selv om Norge har et av verdens beste omsorgstilbud for gravide både i svangerskapet og
33 under fødsel, har det i løpet av noen tiår skjedd en svekkelse av tilbudet. Denne utviklingen
34 må snus.

35 En god oppfølging av gravide og et godt barselstilbud er avgjørende for å gi familiene et godt
36 utgangspunkt for den nye tilværelsen.

37 Gravide har et sterkt behov for informasjon, men tilgangen på informasjon fra offentlige
38 myndigheter er fragmentert og lite tilgjengelig. **KrF mener derfor det må utarbeides en
39 helhetlig nettbasert løsning som inneholder helsekort for gravide, helsefaglige råd, mulige
40 hjelpetiltak og kontaktmulighet med fødeavdeling.**

1 Det er i dag for lite informasjon og kunnskap om hvordan gravide selv opplever tiden før,
2 under og etter fødsel. Vi har i dag et nasjonalt kompetansesenter for amming og et for
3 kvinnehelse. Arbeidet og kompetansen rettet mot fødsel og barselstiden må styrkes. **KrF**
4 **mener det bør opprettes et nasjonalt kompetansesenter for fødsel- og barselomsorg, blant**
5 **annet med hensikt å forebygge fødselsskader.**

6 Den første tiden etter en fødsel er overveldende, og mange kvinner reiser tidlig hjem fra
7 sykehuset. Dette er en risikoperiode for kvinners psykiske helse. Rundt tre uker etter fødsel
8 sitter mange med uavklarte spørsmål om fødselen, samt helsesituasjonen i etterkant. For å
9 forebygge fødselsdepresjon er det viktig å ha fagpersoner å snakke med. **KrF vil derfor at**
10 **alle kvinner skal få tilbud om en oppfølgingsamtale med jordmor eller fødselslege 3 uker**
11 **etter en fødsel.**

12 Om lag 15 prosent av gravide i Norge får en smertefull bekkenløsning i løpet av
13 svangerskapet, ca. halvparten opplever noe grad av bekkenplager. For mange går disse
14 plagene over etter fødsel, andre får plager og skader under fødselen som gjør opptrening
15 nødvendig for smertefri full funksjonalitet. Mange opplever at slike plager er tabubelagt og
16 at det er vanskelig å få hjelp. Det er avgjørende å forebygge og behandle skader raskt. **KrF**
17 **mener derfor en del av barselomsorgen skal være tilbud om én time hos fysioterapeut, for**
18 **å sjekke bekken/ magemuskulaturen eller andre fysiske utfordringer etter**
19 **svangerskap/fødsel.**

20 Å bli foreldre er en stor omveltning i livet. Et barn kommer ikke med bruksanvisning, men
21 helsestasjonene kan bidra til å gi foreldre noen redskap for å møte den nye hverdagen på en
22 god måte. Barselgrupper med helsepersonell tils tede kan være en god arena. Dette gir
23 foreldrene god mulighet for å snakke om utfordringer, ha dialog med andre foreldre, samt at
24 helsesykepleier kan fange opp behov og gi tilbud om ytterligere oppfølging. **KrF mener**
25 **derfor at organiserte barselgrupper bør innføres som et forebyggende tiltak som en del av**
26 **oppfølgingen ved helsestasjonen det første året.**

27

28 Resolusjon nummer: 48

29 Forslagsstiller: Akershus KrF

30 **Oljefondet**

31 Statens Pensjonsfond Utland (Oljefondet) bør trekke sine investeringer ut av olje- og
32 gassproduksjon, likesom man tidligere har trukket fondet ut av kullindustrien.

33 Bekjempelse av global oppvarming krever overgang fra bruk av fossile energikilder til
34 fornybare kilder som for eksempel sol- og vindkraft. Salg av pensjonsfondets aksjer i fossil
35 energiproduksjon vil markere at man mener det alvorlig med bekjempelse av global
36 oppvarming. Det vil dessuten frigjøre kapital som kan investeres i utvikling av fornybare
37 energikilder og annen miljøvennlig industri. En nedselging vil redusere Statens økonomiske
38 risiko ved at mindre kapital er bundet i en virksomhet som på sikt vil måtte avvikles.

39 Resolusjon nummer: 49

1 Forslagsstiller: Innlandet KrF

2 **Start utfasing av olje og gass nå!**

3 Fredag den 15. mars demonstrerte tusenvis av ungdommer i Norge for at vi skal ta vare på
4 klima.

5 Demonstrasjonene startet med en 16 åring fra Sverige og har spredd seg til hele Europa.

6 Dette har bygd seg opp over lang tid.

7 Bare ekstreme tiltak kan begrense global oppvarming til 1,5 grader, slår FNs klimapanel fast.

8 Dette målet har Norges regjering vært med å forplikte seg på.

9 Norge vil være et foregangsland i miljøspørsmål. Det snakkes om fornybar energi. Samtidig
10 holder trykket på olje og gass seg på samme nivå. Statistisk sentralbyrå publiserte 21.02.19:
11 «Operatørene på norsk sokkel anslår nå investeringene i næringene rørtransport og
12 utvinning av olje og gass til å bli 172,7 milliarder kroner for 2019» Denne svimlende summen
13 er planlagt å være på samme nivå i årene framover.

14 En av grunnverdiene til KrF er forvalteransvaret. Omtrent ¼ av Norges utslipp kommer fra
15 petroleumsnæringen, og i tillegg kommer alle utslippene fra olje og gass som vi eksporterer
16 til utlandet.

17 I Granavolden-erklæringen står det at regjeringen vil: «Legge til rette for et grønt skifte med
18 større vekt på fornybar energi, der ren energi brukes til å fase ut fossil energi i andre
19 sektorer»

20 Mer vekt på fornybar energi bør være at fornybar energi ikke kommer i tillegg til fossil
21 energi, men i stedet for fossil energi. Hva om investeringen i olje ble redusert med 10% og
22 heller brukt til investering i fornybar energi. Det hadde for 2019 blitt 17,2 milliarder mer til
23 investering i fornybar energi, og gitt vind i seilene for det grønne skiftet. Det haster!

24 KrF vil lytte til ropet fra ungdommen, ta dem på alvor og starte utfasing av olje og gass nå!

25

26 Resolusjon nummer: 50

27 Forslagsstiller: Akershus KrF

28 **Transport**

29 Transport bidrar til en stor del av utslippene av klimagasser. Kristelig Folkeparti mener at
30 utslipp fra internasjonal luft-, sjø- og landtransport bør inkluderes i internasjonale
31 klimaplaner og at klimaavtalen (Paris 2015) følges opp internasjonalt ved begrensninger på
32 internasjonale flyreiser via kvoter eller avgifter/prispolitikk.

33

34 Bekjempelse av global oppvarming krever mindre utslipp av klimagasser. Utslippsfri
35 landtransport er innenfor rekkevidde, mens det synes å være lengre frem til utslippfri sjø- og

1 luftransport. Overgang fra bruk av fossile energibærere på transportsektoren bør stimuleres
2 ved en bevisst politikk som også bidrar til å redusere utslippene på områder der utslippsfri
3 transport ennå ikke er teknisk mulig.

4

5 Resolusjon nummer: 51

6 Forslagsstiller: Stortingsgruppa

7

8 **Valgfrihet og tillit til familiene i spørsmålet om tredeling av foreldrepermisjon**

9 Debatten om tredelingen raser, og foreldre over hele landet gjør opprør mot det de opplever
10 som en rigid tredeling av ordningen som er ment å gi barn og foreldre en god start på
11 familielivet. Fagfolk som Jordmorforeningen advarer mot konsekvensene av denne
12 misforståtte «likestillingen».

13 Det er viktig for KrF å gi begge foreldrene reell mulighet til å ta ut foreldrepermisjon. KrF
14 mener derfor det er viktig å sikre foreldrene mulighet til å fordele permisjonen mellom seg
15 uavhengig av holdninger i omgivelsene.

16

17 Både mor og far er viktige for barnet helt fra starten av, men det endrer ikke på de
18 biologiske betingelsene som gir mor en særstilling i forhold til permisjonsordningen. At mor
19 gjennomgår svangerskap og fødsel gjør også at hun, i motsetning til far, skal gjennom en
20 barselperiode som ofte kan oppleves krevende både fysisk og psykisk.

21 KrF var det eneste partiet som stemte mot tredelingen på Stortinget i fjor. Hvorfor? Jo, fordi
22 vi mener det blir en for rigid ordning. Dessverre ble tredelingen i stedet innført i all hast,
23 uten at det ble lyttet tilstrekkelig verken til relevante fagmiljø eller de berørte partene som
24 er oss foreldre.

25 For KrF er familiers valgfrihet og en god start på barndommen av høyeste politiske prioritet.
26 Å investere i familier er en samfunnsinvestering for fremtiden. Derfor er det så viktig å verne
27 om ordninger som muliggjør at den enkelte familie får organisere og prioritere tiden sin på
28 best mulig måte.

29 KrF vil:

- 30 • Styrke fellesdelen med ytterligere 4 uker, slik at det blir totalt 53 ukers
31 foreldrepermisjon. Med KrFs familiepolitikk ville mor beholdt sine to uker før fødsel,
32 mor og far fått 14 uker hver, samt en fellesdel på 23 uker til fri fordeling.
- 33 • Har aldri ønsket å innskrenke foreldrenes fleksibilitet, men utvide hele den totale
34 foreldrepermisjonen for å gi nybakte foreldre mer tid sammen med sine små.

35

36

1 Resolusjon nummer 52

2 Forslagsstiller: KrFs seniorforum

3

4 **Forny seniorpolitikken!**

5 KrF har tradisjonelt hatt en god politikk for seniorer og eldre. Det er en sterk forventning
6 blant våre velgere at KrF skal være det førende partiet innen dette politikkområdet.

7 Seniorutvalget vil særlig peke på følgende utfordringer:

- 8 • Alle brukere innen eldreomsorgen må myndiggjøres.
- 9 • Alle eldre må få hjelp og støtte til å mestre velferdsteknologi og IKT -tjenester.
- 10 • Kommunene må få hjelp til å videreutvikle lokale ressurscenter for mennesker med
11 demens.
- 12 • Krevende ressursbrukere over 67 år må også inngå i dagens kompensasjonsordning.
- 13 • Ledelseskompetansen i sykehjem og hjemmetjeneste må styrkes.
- 14 • Mange av disse utfordringene forutsetter en styrket kommuneøkonomi.

15